

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **uprawa winorośli i winiarstwo**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

Data przeprowadzenia wizytacji: **6 – 7 maja 2025 roku**

Warszawa, 2025 rok

(rok opracowania raportu)

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	24
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	30
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	35
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	41
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	43
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	45
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	49
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	51

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. inż. Grażyna Jaworska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. inż. Iwona Domagała-Świątkiewicz, ekspert PKA
2. dr inż. Joanna Chmielewska, ekspert PKA
3. dr inż. Katarzyna Łyp-Wrońska, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Marcin Pioch, ekspert PKA ds. studenckich
5. dr Marcin Dokowicz, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo, prowadzonym przez Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie (dalej również: ZUT), została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej (dalej również: PKA) w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2024/2025. Ocena programowa jest pierwszą prowadzoną na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo.

Zespół oceniający (dalej również: ZO PKA) zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni oraz omówił kwestie w nim przedstawione w trakcie spotkania organizacyjnego poprzedzającego wizytację. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, dokonano oceny prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodnicząca ZO PKA oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	uprawa winorośli i winiarstwo	
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	rolnictwo i ogrodnictwo	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	studia stacjonarne: 7 semestrów / 210 pkt. ECTS studia niestacjonarne: 8 semestrów / 210 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	1,5 miesiąca (6 tygodni) / 180 godzin / 6 pkt. ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	brak	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	inżynier	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	29	0
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2637	1591
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	116,1	68,7
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	160	160
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	55	55

Źródło: wyniki analizy eksperckiej poczynionej w związku z wizytacją.

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁵
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

⁵ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kierunek uprawa winorośli i winiarstwo jest prowadzony na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa (WKŚiR) Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie. Wydział z ponad sześćdziesięcioletnią tradycją kształcenia studentów oraz prowadzenia badań naukowych aspiruje do osiągnięcia pozycji czołowej placówki w przestrzeni dydaktycznej, naukowej oraz gospodarczej regionu i kraju. Misją Wydziału jest wspieranie dążenia Uczelni do pozycji wiodącego uniwersytetu Polski północno-zachodniej, kształcenie przyszłych kadr z wykorzystaniem najnowocześniejszych osiągnięć nauki i dydaktyki, dbałość o przekazywanie studentom nowoczesnej wiedzy opartej na osiągnięciach nauki światowej i osiągnięciach naukowych pracowników badawczo-dydaktycznych. Cele strategiczne przyjęte na lata 2021-2025 dla realizacji niniejszej misji obejmują działania w zakresie rozwijania systemu i mechanizmów zapewniania wysokiej jakości w dydaktyce i nauce poprzez, m.in. 1) zapewnienie warunków stabilnego rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, 2) zwiększanie atrakcyjności studiów i innych form kształcenia oraz ich dostosowanie do potrzeb rynku pracy, 3) ciągłe doskonalenie programów studiów i rozwoju oferty edukacyjnej dopasowanej do zmieniających się potrzeb gospodarki, 4) poprawę umiędzynarodowienia studiów oraz wdrażanie nowoczesnych metod kształcenia studentów i podnoszenie jakości praktyk zawodowych dla studentów. Przyjęta dla ocenianego kierunku koncepcja oraz cele kształcenia w pełni wpisują się w realizację misji i strategii Uczelni.

Kierunek został powołany Uchwałą Senatu nr 16 Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie z dnia 27 marca 2017 r. Analiza całości dokumentacji dotyczącej kształcenia na ocenianym kierunku jednoznacznie wskazuje na powiązanie z dyscypliną rolnictwo i ogrodnictwo, do której w 100% przypisano uprawę winorośli i winiarstwo. Przyjęta koncepcja i cele kształcenia na kierunku są związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową wpisującą się w dyscyplinę rolnictwo i ogrodnictwo, która po ostatniej ewaluacji jakości działalności naukowej (2017-2021) uzyskała kategorię A, potwierdzającą wysoką jakość naukową Jednostki. Tematyka prowadzonych prac naukowo-badawczych powiązanych z przyjętą koncepcją kształcenia na ocenianym kierunku odnosi się bezpośrednio do zagadnień dotyczących: przyjaznej środowisku zrównoważonej produkcji roślinnej, nowoczesnych technologii enologicznych i metod produkcji wina, w tym innowacyjnych metod stabilizacji mikrobiologicznej wina, oceny właściwości biologicznych surowca i wina, wykorzystania odpadów z produkcji winiarskiej, kształtowania nowoczesnych strategii winiarskich, badań nad właściwościami biostymulacyjnymi mikroorganizmów ryzosfery, wykorzystaniem mikroorganizmów ryzosfery w celu łagodzenia stresu suszy w uprawie roślin sadowniczych, wpływu biopreparatów pełniących funkcje fizjoaktywatorów oraz antytranspirantów na cechy fizjologiczne i plonowanie roślin, i in. Niektóre z tych zagadnień bezpośrednio łączą się z obszarem technologii żywności, co wskazywałoby na przynajmniej częściowe powiązanie kierunku z dyscypliną technologia żywności i żywienia. Na bezpośredni związek prowadzonej na Wydziale działalności naukowo-badawczej z koncepcją kształcenia na ocenianym kierunku wskazują liczne publikacje naukowe kadry prowadzącej zajęcia na kierunku, zbieżne z treściami kształcenia omawianymi w ramach poszczególnych zajęć.

Przyjęta dla ocenianego kierunku koncepcja kształcenia jest odpowiedzią na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy w branży winiarskiej. Podczas opracowywania koncepcji kształcenia na kierunku przeprowadzono szerokie konsultacje z jednostkami gospodarczymi, administracyjnymi i naukowymi związanymi z uprawą winorośli i produkcją wina, m. in. były to: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Winnica „Turnau” w Baniewicach, Winnica „Julia” w Zielonej Górze - Stary Kisielin, Winnica „Miłosz” w Łazach, Winnica „Kinga” w Starej Wsi, Winnica „Cantina” Mozowie, Gospodarstwo Rolne Jarosława Lewandowskiego, „Winnica Na Leśnej Polanie” w Zaborze, Winnica Pałacu Rajkowo w Kołbaskowie, VITI CULTURA Sp. z o.o. w Warszawie, e-sadzonka.pl Krzysztof Górka Szkółka winorośli Radom, Marek Gałą Centrum Edukacji Enologicznej w Warszawie i in. Analizowano także opracowania i programy studiów wyższych, podyplomowych oraz kursów pokrewnych kierunków, prowadzonych w kraju i za granicą (Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum w Krakowie - enologia, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sulechowie – enologia, uprawa winorośli, technologia wytwarzania i analiza produktów winiarskich, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu – technologia winiarstwa, Bordeaux Sciences Agro – master of business and science in vineyard & winery management, Washington State University - viticulture and enology). Wzorowano się również na programach studiów Uniwersytetu Rolniczego w Plovdiv, z którym ZUT ma wieloletnią współpracę. Kluczowym punktem odniesienia w projektowaniu ocenianego programu studiów była także regionalna strategia rozwoju inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego opierająca się na innowacyjnej gospodarce i budowie kapitału ludzkiego. Według przyjętej koncepcji kształcenia, absolwenci kierunku uprawa winorośli i winiarstwo zdobywają wiedzę i umiejętności odpowiadające zapotrzebowaniu sektora winiarskiego oraz producentów działających w tym regionie. Współpraca z winnicami zlokalizowanymi w województwie zachodniopomorskim umożliwia realizację zaplanowanych w programie praktyk zawodowych oraz prowadzenie badań naukowych i badawczo-wdrożeniowych, które pozwalają studentom kierunku uczestniczyć w innowacyjnych badaniach z zakresu uprawy winorośli i produkcji wina.

Kadra naukowa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie prowadzi badania w zakresie umożliwiającym stworzenie interdyscyplinarnego programu studiów na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo, łączącego aktualną wiedzę z zakresu biologii, chemii, technologii żywności oraz zarządzania z rolnictwem i ogrodnictwem. Korzystano, także z doświadczenia zdobytego w czasie zorganizowanego i przeprowadzonego przez pracowników WKŚiR ZUT w Szczecinie, w latach 2010-2011, kursu z zakresu „Uprawy Winorośli i Produkcji Wina”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu PROW. Koncepcja, cele jak i program studiów dla ocenianego kierunku zostały określone w ramach współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, w tym ze studentami, którzy są członkami gremiów zatwierdzających programy studiów. Wykorzystano doświadczenia ze współpracy kadry z międzynarodowymi ośrodkami naukowymi, takimi jak Uniwersytet Rolniczy w Plovdiv czy Uniwersytet w Neubrandenburgu, których efektem było opracowanie innowacyjnych metod uprawy winorośli w warunkach klimatycznych Polski oraz wydanie skryptu „Uprawa winorośli i winiarstwo”. Pracownicy naukowcy WKŚiR są współzałożycielami i członkami Stowarzyszenia Winnice Pomorza Zachodniego. Dzięki zaangażowaniu i współpracy ze Stowarzyszeniem studenci ocenianego kierunku mają możliwość zaznajomienia się z technologiami produkcji stosowanymi przez lokalnych winiarzy. W latach 2020-2024 realizowany był projekt pt. "Wino bez siarki", finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz z krajowych środków publicznych, którego liderem był

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie. W ramach projektu współpracowano z Zachodniopomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, Winnicą Pałacu Rajkowo Sp. z o.o., Gospodarstwem Rolnym Małgorzaty Śnieżek oraz Polskim Towarzystwem Nauk Ogrodniczych.

Zgodnie z założeniami koncepcji kształcenia, absolwent kierunku posiada wiedzę i umiejętności w zakresie: nauk matematyczno-przyrodniczych, agronomicznych, ogrodniczych i technicznych. Rozumie i posiada umiejętność analizowania procesów dokonujących się w przyrodzie oraz ma świadomość wpływu działalności człowieka na środowisko. Posiada wiedzę i umiejętności z zakresu uprawy winorośli i technologii produkcji winiarskiej, analizy, oceny i klasyfikacji win, organizacji pracy w winnicy i winiarni oraz kierowania zespołem. Ma wiedzę z zakresu podstaw prawa w odniesieniu do działalności gospodarczej. Zna metody analizy ekonomicznej, organizacji i zarządzania oraz zasady funkcjonowania rynku ogrodniczego i winiarskiego, posiada umiejętności przetwarzania danych w oparciu o aktualne techniki komputerowe. Zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz posługuje się językiem specjalistycznym z zakresu ogrodnictwa i winiarstwa. Jest przygotowany do samodzielnego prowadzenia winnicy i innych upraw sadowniczych dla przemysłu fermentacyjnego, do samodzielnego prowadzenia winiarni oraz podejmowania pracy w przemyśle fermentacyjnym, administracji, usługach, handlu i doradztwie związanym z branżą winiarską.

Absolwenci kierunku mają liczne możliwości zatrudnienia, m.in. w winnicach produkcyjnych, zajmując się zarówno uprawą winorośli, jak i zarządzaniem procesami produkcji wina. Mogą pracować w firmach doradczych, świadczących usługi w zakresie agrotechniki, ochrony winorośli oraz technologii winiarskich lub w przedsiębiorstwach rolnych specjalizujących się w produkcji owoców winogron i innych owoców wykorzystywanych w przemyśle fermentacyjnym. Ponadto mogą pracować w specjalistycznych sklepach z winami, zajmując się doradztwem, sprzedażą oraz promowaniem produktów winiarskich, w restauracjach, hotelach i innych lokalach gastronomicznych, pełniąc funkcję sommeliera po ukończeniu dodatkowych szkoleń z zakresu degustacji i serwowania win. Mogą także prowadzić własną działalność gospodarczą, zakładając winnice, winiarnie lub przedsiębiorstwa oferujące usługi związane z produkcją i promocją wina. Dzięki zdobytym kompetencjom absolwenci są także przygotowani do kontynuowania nauki na studiach drugiego stopnia.

Zgodnie z koncepcją i przyjętym programem studiów większość zajęć na ocenianym kierunku realizowana jest w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami, niemniej jednak dopuszcza się możliwość realizacji części wybranych zajęć z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość. Zasady prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość reguluje Zarządzenie Rektora ZUT nr 156 z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w ZUT. Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są przygotowywane przez prowadzących zajęcia z wykorzystaniem platform MS Teams lub Moodle. W ten sposób mogą być prowadzone zajęcia, konsultacje, publikowanie materiałów dydaktycznych, przeprowadzanie kolokwiiów, zaliczeń i egzaminów. Zajęcia są oznaczone w sylabusie jako zdalne.

Efekty uczenia się przyjęte dla ocenianego kierunku studiów uprawa winorośli i winiarstwo zostały zatwierdzone uchwałą Senatu nr 47 z dnia 26 kwietnia 2019 r. Efekty uczenia się odpowiadają koncepcji i celom kształcenia na studiach o profilu ogólnoakademickim. Liczba efektów uczenia się

zdefiniowanych dla studiów pierwszego stopnia obejmuje 22 efekty dla wiedzy, 18 dla umiejętności i 5 dla kompetencji społecznych.

Jako przykładowe efekty uczenia się, kluczowe dla ocenianego kierunku, odnoszące się do wiedzy i umiejętności można podać:

- UWW_1A_W04 - ma wiedzę w zakresie fizjologii roślin ogrodniczych obejmującą mechanizmy regulacji procesów życiowych roślin, gospodarkę wodną i mineralną roślin, transport i dystrybucję związków mineralnych i organicznych w roślinach oraz ich wpływ na plonowanie;
- UWW_1A_W13 – ma wiedzę z zakresu metod i technologii produkcji ogrodniczej i rolniczej zapewniających uzyskanie plonów wysokiej jakości;
- UWW_1A_W15 - posiada szczegółową wiedzę z zakresu technologii uprawy winorośli;
- UWW_1A_W16 - posiada wiedzę na temat technicznych aspektów produkcji winogron i win;
- UWW_1A_W18 – posiada wiedzę na temat technologii produkcji i oceny win;
- UWW_1A_U09 – ma umiejętność wyboru oraz zaplanowania metod i technologii uprawy w celu uzyskania najlepszych efektów produkcyjnych ze szczególnym uwzględnieniem jakości produktu finalnego oraz analizy ekonomicznej przedsięwzięcia;
- UWW_1A_U11 – posiada zdolność zaprojektowania i zastosowania odpowiednich metod i technologii w produkcji winiarskiej;
- UWW_1A_U12 – potrafi przeprowadzić analizę i ocenę jakości surowców ogrodniczych oraz produktów winiarskich, odpowiednio klasyfikuje wina.

Przyjęte dla studiów pierwszego stopnia efekty uczenia się uwzględniają nabywanie kompetencji badawczych lub wspomagają ich nabywanie, a jako przykładowe można podać efekty:

- UWW_1A_U01 - potrafi posługiwać się technologią informatyczną w zakresie pozyskiwania i przetwarzania informacji, budowy baz danych niezbędnych do projektowania i realizacji przedsięwzięć z zakresu produkcji ogrodniczej i winiarskiej;
- UWW_1A_W05 - ma wiedzę z zakresu technologii informacyjnej, z uwzględnieniem pozyskiwania oraz przetwarzania informacji i tekstów, konstrukcji i wykorzystywania arkuszy kalkulacyjnych, baz danych;
- UWW_1A_U13 - posiada umiejętność przygotowania prac projektowych, sprawozdań, raportów oraz wystąpień ustnych z zakresu kierunku studiów z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także innych źródeł w celu precyzyjnego porozumienia się z instytucjami, producentami i odbiorcami związanymi z produkcją ogrodniczą i winiarską, potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, umie organizować pracę indywidualną oraz w zespole;
- - UWW_1A_U14 - wykonuje pod kierunkiem opiekuna naukowego proste zadanie badawcze lub projektowe związane z kierunkiem studiów, prawidłowo interpretuje rezultaty i wyciąga wnioski;
- - UWW_1A_U18 - posiada umiejętność wyszukiwania i analizy potrzebnych informacji w celu sporządzania prostych opracowań naukowych.

Efekty uczenia się przyjęte dla ocenianego kierunku uwzględniają efekty odnoszące się do umiejętności komunikowania się w języku obcym, w tym UWW_1A_U16 - posługuje się językiem obcym na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego z uwzględnieniem podstawowej terminologii z zakresu ogrodnictwa i winiarstwa.

Zbiór efektów uczenia się dla ocenianego kierunku obejmuje również efekty wskazujące na nabywanie kompetencji społecznych, niezbędnych w działalności zawodowej, a jako przykładowe można podać:

- UWW_1A_K03 student ma świadomość potrzeby włączania się do działań społecznych na rzecz ochrony środowiska
- UWW_1A_K04 student potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy
- UWW_1A_K05 student bierze odpowiedzialność za podejmowane działania, przestrzega zasad etyki zawodowej.

Zgodnie z wymogami formalnymi określonymi dla studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera na studiach pierwszego stopnia, kierunkowe efekty uczenia się dla ocenianego kierunku wpisują się w zakres efektów umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, w tym nabycie wiedzy odnoszącej się do podstawowych procesów w cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych czy planowaniu i przeprowadzaniu eksperymentów, w tym pomiarów symulacji komputerowych, interpretacji uzyskanych wyników i wyciągania wniosków:

- UWW_1A_W13 - student posiada wiedzę z zakresu metod i technologii produkcji ogrodniczej i rolniczej zapewniających uzyskanie plonów wysokiej jakości;
- UWW_1A_W15 - posiada szczegółową wiedzę z zakresu technologii uprawy winorośli;
- UWW_1A_W16 - student posiada wiedzę na temat technicznych aspektów produkcji winogron i win;
- UWW_1A_U05 - potrafi ocenić i dobrać stanowisko pod uprawę roślin ogrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem winorośli, dokonując analizy czynników środowiskowych wpływających na rozwój roślin;
- UWW_1A_U13 - posiada umiejętność przygotowania prac projektowych, sprawozdań, raportów oraz wystąpień ustnych z zakresu kierunku studiów z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także innych źródeł w celu precyzyjnego porozumienia się z instytucjami, producentami i odbiorcami związanymi z produkcją ogrodniczą i winiarską, potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, umie organizować pracę indywidualną oraz w zespole.

Zajęcia prowadzące do nabycia wyżej wymienionych kompetencji inżynierskich (efektów uczenia się) to m.in. *wybrane zagadnienia z ogrodnictwa, podstawy produkcji ogrodniczej 1 i 2, mechanizacja prac w winnicy, uprawa winorośli 1 i 2, projektowanie winnic, ampelografia, szkółkarstwo, technologia produkcji wina 1 i 2, analiza instrumentalna i sensoryczna win, projektowanie upraw ogrodniczych, osłony w uprawach ogrodniczych, zabezpieczenia przeciwozyjne w winnicach i sadach*.

Przedstawione powyżej kluczowe efekty uczenia się zdefiniowane dla studiów pierwszego stopnia wskazują, że efekty te są specyficzne dla kierunku i wpisują się w obszar dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo, jak również są zgodne z zakresem prowadzonej działalności naukowej. Przynajmniej 5 efektów zdefiniowanych dla wiedzy i 3 dla umiejętności jest bezpośrednio powiązanych z zagadnieniami z technologii żywności, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w przypisaniu kierunku także do dyscypliny technologia żywności i żywienia.

Przyjęte dla ocenianego kierunku efekty uczenia się zarówno kierunkowe jak i dla zajęć w większości są możliwe do osiągnięcia, zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalają na stworzenie systemu ich weryfikacji. Jednakże brzmienie kluczowych dla kierunku efektów uczenia się nie spełnia wymogów stawianych dla kwalifikacji poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK). Ogólna charakterystyka zakresu i stopnia skomplikowania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, powinna informować o wymaganiach stawianych osobom (absolwentom) posiadającym kwalifikacje

danego poziomu. Charakterystyki kolejnych poziomów PRK odzwierciedlają coraz wyższe wymagania w tych zakresach. Na poziomie 6 PRK uwzględniono charakterystyki typowe dla kwalifikacji nadawanych w kształceniu w szkolnictwie wyższym na poziomie inżyniera/licencjata. Na tym poziomie edukacji absolwent zdobywa wiedzę w zaawansowanym stopniu: wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów. Niektóre efekty uczenia się dla zajęć są tożsame z efektami zdefiniowanymi dla ocenianego kierunku i nie uszczegóławiają ogólnego zapisu. Dotyczy to m.in. zajęć: *podstawy prawa, hodowla roślin, fitopatologia*. Przykładowo efekty uczenia się w module *podstawy prawa* są tożsame z efektami zdefiniowanymi dla ocenianego kierunku i nie uszczegóławiają ogólnego zapisu dla wiedzy UWW_1A_W21 “student posiada podstawową wiedzę w zakresie regulacji prawnych, ochrony własności intelektualnej”, a dla umiejętności UWW_1A_U15 “student potrafi korzystać z regulacji prawnych”. Podobnie w przypadku zajęć z *hodowli roślin* - efekt dla wiedzy UWW_1A_C22_W0 “student ma wiedzę z zakresu genetyki i hodowli, w tym mechanizmów genetycznych zachodzących na poziomie komórki, organizmu i populacji, zna ogólne zasady hodowli i biotechnologii roślin” to skopiowany efekt kierunkowy UWW_1A_W06. Kolejny przykład to *fitopatologia* – efekt dla umiejętności UWW_1A_C23_U04 “student ma umiejętność określania biotycznych i abiotycznych zagrożeń dla upraw ogrodnich, ze szczególnym uwzględnieniem winorośli, potrafi stosować metody służące przeciwdziałaniu i zwalczaniu potencjalnych zagrożeń” jest tożsamy z efektem kierunkowym UWW_1A_U04 oraz efekt UWW_1A_C23_U08 “student posiada umiejętność zaplanowania i wykonywania podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych w uprawach ogrodnich, ze szczególnym uwzględnieniem winnic” jest skopiowanym efektem UWW_1A_U08. Ponadto efekty uczenia się dla zajęć z *technologii produkcji wina 1* są tożsame z tymi przypisanymi do zajęć z *technologii produkcji wina 2*. Przedstawione powyżej uwagi dotyczące zarówno sformułowania efektów uczenia się jak i możliwości ich osiągnięcia wskazują, że nie wszystkie efekty uczenia się zostały poprawnie sformułowane. Tym samym zespół oceniający PKA wskazuje na konieczność wprowadzenia zmian w samym katalogu kierunkowych efektów uczenia się jak i w efektach uczenia sformułowanych dla zajęć opisanych w sylabusach poszczególnych zajęć.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo są zgodne z misją i strategią oraz polityką jakości Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego oraz misją i strategią rozwoju Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT, w który odpowiada za prowadzenie studiów na ocenianym kierunku. Kierunkowe efekty uczenia się mieszczą się w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo, do której przypisano w całości ten kierunek. Zaleca się przypisanie ocenianego kierunku także do dyscypliny technologia żywności i żywienia, na co wskazują zdefiniowane efekty uczenia się dla wiedzy i umiejętności oraz opis sylwetki absolwenta kierunku.

Koncepcja i cele kształcenia dla ocenianego kierunku są związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo, są zorientowane na potrzeby otoczenia

społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy, zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jako narzędzie wspomagające realizację procesu kształcenia. Koncepcja i cele kształcenia są przedstawione w prawidłowo sformułowanej sylwetce absolwenta studiów pierwszego stopnia, która obejmuje opis osiągniętych efektów uczenia się dla wiedzy i umiejętności oraz możliwości zatrudnienia w zakresie uzyskanych kwalifikacji zawodowych i kontynuacji studiów.

Przyjęte efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, profilem ogólnoakademickim oraz zapewniają nabycie kompetencji inżynierskich i badawczych oraz posługiwanie się językiem obcym na poziomie B2. W aktualnym jednak brzmieniu nie uwzględniają uniwersalnych charakterystyk dla kwalifikacji na poziomie 6 PRK określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2024 r., poz. 1606). Treść efektów uczenia i ich stopień uszczegółowienia powinien być odpowiednio skorygowany.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano.

Rekomendacje

Rekomenduje się podjęcie prac doskonalących koncepcję i cele kształcenia na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo, dostosowanie ich do aktualnych potrzeb rynku pracy, oczekiwań pracodawców oraz postępu badań naukowych realizowanych w dyscyplinie, do której przypisany jest oceniany kierunek studiów.

Zalecenia

Zaleca się:

1. Skorygowanie treści efektów uczenia się w obszarze wiedzy w kategorii opisowej (głębina i zakres) w odniesieniu do charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 PRK - student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wymienione elementy wiedzy.
2. Częściowe przypisanie ocenianego kierunku do dyscypliny technologia żywności i żywienia.
3. Weryfikację i zmodyfikowanie efektów uczenia się specyficznych dla zajęć w programie studiów, które powielają efekty kierunkowe. Założone dla danych zajęć efekty uczenia się powinny być uszczegółowieniem efektów kierunkowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Realizacja kształcenia na ocenianym kierunku odbywa się zgodnie z programem studiów:

- stacjonarnych pierwszego stopnia, profil ogólnoakademicki, trwających 7 semestrów, kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera – zatwierdzonym Uchwałą nr 107 Senatu Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie z dnia 23 września 2019 r. w sprawie ustalenia programu studiów dla kierunku uprawa winorośli i winiarstwo (zał. 24 do Uchwały), zaktualizowanym Uchwałą nr 71 Senatu ZUT z 24.04.2023 r. (zał. 20 do Uchwały),
- niestacjonarnych pierwszego stopnia, profil ogólnoakademicki, trwających 8 semestrów, kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera – zatwierdzonym Uchwałą nr 107 Senatu Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie z dnia 23 września 2019 r. w sprawie ustalenia programu studiów dla kierunku uprawa winorośli i winiarstwo (zał. 25 do Uchwały), zaktualizowanym Uchwałą nr 71 Senatu ZUT z 24.04.2023 r. (zał. 21 do Uchwały).

Należy zaznaczyć, że do tej pory nigdy nie uruchomiono studiów niestacjonarnych na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo.

Generalnie, realizowane treści programowe są zgodne z efektami uczenia się, założonymi dla ocenianego kierunku oraz częściowo zgodne ze stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo, do której został przyporządkowany w 100% ten kierunek. Część treści programowych odnosi się do dyscypliny technologia żywności i żywienia. Zauważyć jednak należy, że treści programowe są zgodnie z zakresem prowadzonej w ZUT działalności naukowej w wymienionych powyżej dyscyplinach.

Program kształcenia obejmuje treści właściwe dla dziedziny nauk humanistycznych oraz społecznych, treści odnoszące się do nauk podstawowych realizowane w ramach zajęć z matematyki, fizyki, chemii, botaniki, biochemii oraz w ramach zajęć niezbędnych w kształceniu kadr inżynierskich, tj. grafiki inżynierskiej, technologii informacyjnej, statystyki matematycznej. Realizacja tych treści pozwala na uzyskanie efektów uczenia w zakresie wiedzy: UWW_1A_W01 - ma wiedzę w zakresie chemii i biochemii, niezbędną do zrozumienia podstawowych procesów i środowisku ich życia chemicznych zachodzących w roślinach; UWW_1A_W02 - ma wiedzę w zakresie matematyki, statystyki matematycznej oraz fizyki, niezbędną do zrozumienia podstawowych zjawisk fizycznych zachodzących w przyrodzie, w tym klimatycznych; UWW_1A_W03 - ma wiedzę z zakresu botaniki, niezbędną do rozumienia zależności między strukturą a funkcją na poziomie komórek, tkanek, pojedynczych organizmów i populacji oraz obejmującej systematykę roślin, ich pochodzenie i fitogeografię; a w zakresie umiejętności UWW_1A_U01 - potrafi posługiwać się technologią informatyczną w zakresie pozyskiwania i przetwarzania informacji, budowy baz danych niezbędnych do projektowania i realizacji przedsięwzięć z zakresu produkcji ogrodniczej i winiarskiej.

Kluczowe treści kierunkowe i specjalistyczne odnoszące się do zagadnień agrotechnicznych w uprawie winorośli pozwalają na uzyskanie przez studentów efektów uczenia się w zakresie wiedzy m.in. UWW_1A_W09, UWW_1A_W12, UWW_1A_W13 i UWW_1A_W14, UWW_1A_W15, a w zakresie umiejętności: UWW_1A_U05, UWW_1A_U06, UWW_1A_U08 i UWW_1A_U09.

Realizacja treści z zakresu technologii produkcji wina i ogólnie winiarstwa zapewnia osiągnięcie kluczowych efektów uczenia się dla wiedzy i umiejętności: UWW_1A_W16, UWW_1A_W17 i UWW_1A_W18, UWW_1A_U10, UWW_1A_U11, UWW_1A_U12. Szczegółowo przedstawiono te informacje w Kryterium 1. Biorąc pod uwagę treści kształcenia z zakresu technologii produkcji wina i innych technologii przetwórczych owoców uwzględnionych w programie studiów należy przypisać kierunek także do dyscypliny technologia żywności i żywienia, przynajmniej w 15-20%.

Zasadniczo treści programowe są powiązane z obszarem badań naukowych realizowanych przez kadre akademicką prowadzącą zajęcia na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo. Są one kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie założonych efektów uczenia się. W przypadku jednak niektórych zajęć realizowany zakres treści jest bardzo obszerny i jest mało prawdopodobne, aby student mógł nabyć daną wiedzę w „zaawansowanym stopniu” jak to powinno być zapisane w przyjętych efektach uczenia się dla poziomu 6 PRK.

Przykładowo dotyczy to np. zajęć z *technologii produkcji wina 1* (30 godz. i tylko 15 godz. ćwiczeń). Treści zajęć obejmują zagadnienia począwszy od oceny jakości owoców, wpływu technologii produkcji na jakość wina, po szczegółowe technologie produkcji win białych, czerwonych, różowych, musujących. W ramach 10 godz. zajęć laboratoryjnych student wykonuje oznaczenia: jakości owoców, siarkowania moszczu, przeprowadza sedymentację, szaptalizację, odkwaszanie, zaszczepianie nastawu drożdżami, macerację ciepłą i zimną, macerację węglową. W konsekwencji po realizacji 10 godzin zajęć praktycznych, wg sylabusu – umie wykorzystać i przygotować owoce do produkcji moszczu i win, dobrać odpowiednią technologię do produkowanego wina oraz zaplanować i przeprowadzić cały proces produkcji. Przy tak obszernym i zróżnicowanym zakresie treści każde ze wskazanych powyżej zagadnień można jedynie zasygnalizować. Przy czym należy podkreślić, że zagadnienia te są kluczowe dla ocenianego kierunku uprawa winorośli i winiarstwo i powinny być zrealizowane.

Podobnie w przypadku zajęć z modułu *technologia produkcji wina 2* (25 godz., w tym tylko 10 godz. zajęć w laboratorium). Treści zajęć obejmują zagadnienia z zakresu: pielęgnacji młodego wina, ściągania znad osadu, stabilizacji wina, klarowania, filtrowania, dojrzewania, fermentacji alkoholowej i jabłkowo-mlekowej, filtrowania i butelkowania wina, omówienia wpływu różnych czynników na jakość wina w poszczególnych etapach procesu produkcyjnego, dojrzewanie wina w zbiornikach, beczkach i butelkach czy stabilizacji wina. Przy tak rozległym i zróżnicowanym zakresie treści nie ma możliwości gruntownego omówienia kluczowych dla tego kierunku zagadnień z obszaru winifikacji, nie ma także możliwości, aby studenci nabyli określone umiejętności. Ponadto efekty uczenia się dla tych zajęć są tożsame z tymi przypisanymi do zajęć z *technologii produkcji wina 1*.

Kolejnym przykładem są zajęcia z *mikrobiologii wina i technologii fermentacyjnych* (30 godz. 15 godz. zajęć w laboratorium). Zakres treści przypisany do zajęć praktycznych obejmuje: skринing bakterii i drożdży z różnych środowisk i produktów: kiszonki, naturalne wino, szczątki winorośli, jogurt, owoce, wyprowadzenie czystych kultur do badań, porównanie różnorodności i liczebności, dobór drożdży, surowców i ich proporcji pod względem optymalnego przebiegu procesu fermentacji (wina owocowe), obliczanie nastawu winiarskiego, samodzielny nastaw, kontrola wybranych parametrów (gęstość cieczy, % alkoholu, zapach, klarowność), rasy, szlachetne i dzikie drożdży, poszukiwanie organizmu produkcyjnego, skринing mikroorganizmów środowiskowych, ocena wykorzystania izolatów w różnych gałęziach przemysłu spożywczego, badanie właściwości proteolitycznych, lipolitycznych, amylolitycznych, wydajności biosyntezy kwasu mlekowego, cytrynowego, morfologia grzybów

strzępkowych, potencjalnych fitopatogenów winorośli, obserwacja mikroskopowa. Należy jeszcze dodać, że w trakcie tych 15 godz. zajęć praktycznych w laboratorium studenci przygotowują 3 sprawozdania w grupach. Zakres czynności w ramach ćwiczeń jest tak rozległy, że nie możliwości, aby w czasie 15 godz. zrealizować wszystkie te operacje na odpowiednim poziomie zaawansowania, właściwym dla kierunku, który w nazwie ma winiarstwo. Podobnie w przypadku 15 godz. wykładów z modułu *mikrobiologia wina i technologie fermentacyjne*, zakres treści jest tak obszerny, że można je omówić jedynie w sposób pobieżny. Przykładowo w ramach wykładów student zapoznaje się z: charakterystyką mikroorganizmów i ich rolą w poszczególnych etapach winifikacji, biologią drożdży, wydajnością etanolu, sterowaniem metabolizmem komórki, rolniczymi i przemysłowymi zanieczyszczeniami surowców i ich oddziaływaniem na przebieg fermentacji, procesami i operacjami w technologiach fermentacyjnych, źródłami i kryteriami doboru mikroorganizmów do procesu winifikacji, warunkami prowadzenia procesu winifikacji, bioreaktorami w technologii fermentacji, fermentacją jabłkowo-mlekową, wpływem metabolizmu bakterii kwasu mlekowego na profil sensoryczny wina, metodami konserwacji win i ich skutecznością, chorobami win, zanieczyszczeniami mikrobiologicznymi na wszystkich etapach produkcji wina. W ramach tych 15 godzin wykładów omawiane są również treści mniej istotne dla programu studiów jak zagadnienia odnoszące się do fermentacji alkoholowej w innych gałęziach przemysłu (mleczarskim, owocowo-warzywnym, mięsnym, browarnictwie i gorzelnictwie) oraz do produkcji kiszonek rolniczych.

Kolejnym przykładem są zajęcia z modułu *projektowanie winnic* (60 godz. w tym 20 godz. ćwiczeń audytoryjnych i 10 godz. ćwiczeń laboratoryjnych). W ramach zajęć 6 godz. student poświęca na wykonanie projektu i kosztorysu winnicy i 4 godz. na wykonanie projektu i kosztorysu winiarni. Zajęcia dotyczą także doboru technologii produkcji wina oraz niezbędnych urządzeń w zależności od skali produkcji win, chociaż na 4 semestrze student nie zna jeszcze technologii produkcji wina, gdyż zajęcia z tego zakresu odbywają się w 5 i 6 semestrze. Trudno sobie wyobrazić, że podczas 10 godz. praktycznych zajęć z projektowania student nabędzie umiejętność samodzielnego przygotowania projektu winnicy i winiarni z pełnym wyposażeniem w zależności od skali produkcji. Z karty przedmiotu przygotowanej dla zajęć nie dowiadujemy się jakie narzędzia (programy komputerowe) będą wykorzystane do projektowania. W programie studiów realizowanym aktualnie (2023-2024) moduł ten otrzymał nową nazwę (*projektowanie winnic*, we wcześniejszym programie *-projektowanie winnic i winiarni*), ale zostały w nim stare treści kształcenia i taki sam wymiar godzinowy. Czas niezbędny na projektowanie i kosztorysowanie winnicy i winiarni jest w takim samym wymiarze, jak w starym sylabusie (program 2019-2020). W opinii ZO PKA moduł ten powinien być podzielony na osobne zajęcia z zakresu projektowania winnic i projektowania winiarni. W całości powinien być poświęcony samodzielnemu projektowaniu i kosztorysowaniu, a więc nabywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich. Dodatkowo zajęcia z *projektowania winiarni* powinny być realizowane po *technologii produkcji wina*. Można byłoby wykorzystać na zajęciach nowoczesne narzędzia dotyczące projektowania (programy dostępne na Uczelni), co dodatkowo skutkowałoby zdobywaniem przydatnych umiejętności praktycznych i kompetencji inżynierskich przez absolwenta.

Program studiów obejmuje także zajęcia/treści, które nie odnoszą się bezpośrednio do zagadnień istotnych dla ocenianego kierunku i które nie są niezbędne dla absolwenta tego kierunku. Przykładowo:

- *podstawy produkcji roślinnej* - (30 godz., w tym 15 godz. wykładów i 15 godz. ćwiczeń audytoryjnych) - zajęcia te obejmujące m.in. agrotechnikę roślin zbożowych, okopowych, przemysłowych, byłyby właściwe dla kierunków ogrodnictwo czy rolnictwo; trudno dostrzec

możliwość wykorzystania tej wiedzy w ramach zajęć z przedmiotów kierunkowych, czy w pracach etapowych i dyplomowych; zajęcia zaplanowane w sem. 1 bazują na wiedzy, której student jeszcze nie ma na tym etapie kształcenia;

- *podstawy produkcji ogrodniczej 1 i 2* (łącznie 60 godz., w tym 30 godz. ćwiczeń laboratoryjnych) - treści zajęć obejmują charakterystykę roślin warzywnych, ozdobnych i zielarskich, produkcję materiału rozmnożeniowego, pełną agrotechnikę, w tym pielęgnację upraw itp.; trudno dostrzec zasadność realizacji tych zajęć na ocenianym kierunku; zajęcia te mogłyby znaleźć się w grupie modułów do wyboru dla studentów ocenianego kierunku;
- *uprawa innych gatunków sadowniczych wykorzystywanych w przemyśle fermentacyjnym 1* - (45 godz., 20 godz. ćwiczeń audytoryjnych, 5 godz. ćwiczeń terenowych) - treści obejmują szczegółowo agrotechnikę upraw sadowniczych, w tym zasady żywienia mineralnego roślin, które to treści są w zakresie modułu *żywienie mineralne* (35 godz.); zajęcia te mogłyby się znaleźć w grupie modułów do wyboru;
- *osłony w uprawach ogrodniczych* (20 godzin wykładów) - treści zajęć obejmują budowę i wyposażenie szklarni, tuneli foliowych i bloków cieplarnianych stosowanych w uprawie roślin ogrodniczych, czynniki klimatyczne, podłoża i nawożenie, technologię produkcji wybranych grup roślin ozdobnych pod osłonami, technologię produkcji poszczególnych gatunków sadowniczych pod osłonami, wykorzystanie osłon do uprawy warzyw. Zajęcia te powinny być przeniesione do grupy zajęć obieralnych, a treści powinno się zmodyfikować, tak aby nie powielały zagadnień omawianych w modułach *żywienie roślin, podstawy produkcji ogrodniczej 1 i 2*.

W programie studiów na ocenianym kierunku ujęte zostały zajęcia wpisane w grupę zajęć obieralnych, pomimo, że są istotne dla ocenianego kierunku i mogłyby być realizowane jako obowiązkowe. Należy do nich: *rasy drożdży w winiarstwie, pozyskiwanie i wykorzystanie; inżynieria bioreaktorowa w przemyśle winiarskim; roślinne metabolity wtórne; monitoring i diagnostyka szkodników i patogenów winorośli*.

Treści kształcenia w module *integrowana i ekologiczna uprawa winorośli i innych roślin ogrodniczych* nie odpowiadają w zasadzie tytułowi zajęć. Brak jest w nim zagadnień związanych z certyfikacją upraw, kodeksem dobrej praktyki rolniczej czy chociażby podstaw prawnych (prawo unijne i polskie) w odniesieniu do tych systemów zrównoważonego gospodarowania.

W treściach modułu *podstawy prawa* zabrakło elementów bezpośrednio potrzebnych absolwentom tego kierunku związanych z regulacjami prawnymi oraz warunkami i możliwościami prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej w zakresie produkcji i sprzedaży wyrobów winiarskich w dostosowaniu do wymagań prawa i rynku.

Powinno się również zaktualizować wskazaną w sylabusach literaturę o najnowsze pozycje dostępne na rynku wydawniczym. Przykładowo w module *hodowla roślin* zalecane są pozycje książkowe z lat 70-tych ubiegłego wieku, w module genetyka z lat 80-tych ubiegłego stulecia, podobnie w przypadku zajęć z *mechanizacji prac w winnicy*. Literatura generalnie wymaga uporządkowania z podziałem na podstawową i uzupełniającą. Należałoby także zadbać o właściwy zapis bibliograficzny z podaniem roku (moduł *somelierstwo, technologia produkcji wina*).

Analiza treści programowych dla studiów pierwszego stopnia na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo wskazuje, że są one specyficzne dla ocenianego kierunku i generalnie pozwalają na osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Niezbędne jest jednak wprowadzenie zmian w programie studiów obejmujących zarówno uzupełnienie brakujących treści kształcenia, będących podstawą dla

zagadnień kluczowych programu studiów, jak również zapewnienie realizacji założonych treści kształcenia na właściwym poziomie zaawansowania, zgodnie z przyjętymi efektami uczenia się zdefiniowanymi dla kwalifikacji poziomu 6 PRK oraz skorygowanie sylabusów tak, aby założone dla danych zajęć efekty uczenia się były uszczegółowieniem kierunkowych efektów uczenia się i były możliwe do osiągnięcia w ramach realizowanych treści.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do większości zajęć zostały poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się. Studia pierwszego stopnia realizowane w trybie stacjonarnym trwają 7 semestrów, a w trybie niestacjonarnym 8. W nowym programie 2023-2024 przypisano im 210 punktów ECTS i 2637 godzin (1591 godzin na studiach niestacjonarnych). W starym programie 2019-2020 było to: 2544 godzin (1529).

Na studiach stacjonarnych łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów stanowi ponad 50% ogólnej liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów (130 ECTS – program 2019-2020 oraz 116,1 ECTS – program 2023-2024), co oznacza, że spełniony jest wymóg formalny dla studiów stacjonarnych.

Zespół oceniający PKA stwierdził również przypadki oszacowania nakładu pracy studenta budzące pewne wątpliwości co do prawidłowej liczby godzin zajęć, a dotyczy to zajęć kluczowych dla ocenianego kierunku (np. *mikrobiologia wina i technologie fermentacyjne* – 2 pkt. ECTS, *technologia produkcji wina 1* – 2 pkt. ECTS i *technologia produkcji wina 2* – 2 pkt. ECTS (zwłaszcza ćwiczenia praktyczne), *projektowanie winnic* – 4 pkt. ECTS (zwłaszcza w zakresie zajęć z projektowania), *somelierstwo 1 i 2* (1 pkt ECTS i 2 pkt. ECTS, odpowiednio), *przetwórstwo owoców* – 2 pkt. ECTS, *historia i regiony produkcji wina* – 2 pkt. ECTS). Zakres, różnorodność treści dla tych zajęć jest bardzo rozległy i wymaga większego nakładu pracy studenta niż zostało to obecnie zaprojektowane. Powinno się przeanalizować faktyczny nakład pracy studenta dla tych modułów i wprowadzić stosowne korekty. Niektóre zajęcia, zwłaszcza w grupie przedmiotów ogólnego kształcenia, mają z kolei przeszacowany nakład czasu pracy, przykładowo: *chemia ogólna i środowiskowa* (45 godz. – 4 pkt. ECTS), *fizyka z elementami biofizyki* (40 godz. - 3 pkt. ECTS), *biochemia* (60 godz. - 5 pkt. ECTS), *genetyka* (60 godz. - 5 pkt. ECTS), *mikrobiologia* (60 godz. - 5 pkt. ECTS), *szkółkarstwo* (60 godz. – 5 pkt. ECTS), *nawadnianie winnic, sadów i jagodników* (45 godz. - 3 pkt. ECTS). Przykładowo moduł *szkółkarstwo* (60 godz., w tym 25 godz. ćwiczeń audytoryjnych i laboratoryjnych) - w treściach zajęć znajdują się zagadnienia nie dotyczące bezpośrednio winorośli, jak rozmnażanie generatywne, podkładki generatywne i in. specyficzne dla innych upraw sadowniczych, które można pominąć i zmniejszyć wymiar godzinowy zajęć, a więc zmniejszyć nakłady pracy studenta.

Analiza harmonogramu realizacji programu studiów wskazuje, że generalnie zajęcia te tworzą powiązany merytorycznie i logicznie układ - od zajęć ogólnego kształcenia, w tym zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych, poprzez zajęcia podstawowe (*matematyka, fizyka, chemia, botanika, biochemia, statystyka matematyczna*) realizowane w początkowych semestrach do kierunkowych i specjalistycznych w kolejnych semestrach, aż po *praktykę zawodową i przygotowanie pracy inżynierskiej do egzaminu inżynierskiego*.

W niektórych jednak przypadkach stwierdzono niewłaściwą sekwencję zajęć, np.: zajęcia na pierwszym semestrze *podstawy produkcji roślinnej* powinno poprzedzać *gleboznawstwo* oraz *żywienie roślin*, które to zajęcia zaplanowano w 2 i 3 semestrze. Kolejnym przykładem jest moduł *projektowanie winnic i winiarni* (obecnie *projektowanie winnic*) w 4 sem. powinny poprzedzać zajęcia z *technologii*

produkcji wina 1 i 2, które są w planie studiów na 5 i 6 semestrze. Podobnie w przypadku modułu *szkółkarstwo* (sem. 3; w nowym programie sem. 2) do prawidłowej realizacji zajęć potrzebna jest studentowi wiedza z zakresu uprawy winorośli, którą student zdobywa dopiero w sem. 4. Niektóre zajęcia jak: *uprawa innych gatunków sadowniczych* (sem. 5), *osłony w uprawach ogrodnich* (sem. 6) czy *integrowana i ekologiczna uprawa winorośli i innych roślin ogrodnich* (sem. 7) - odnoszą się do obszaru agrotechniki upraw i powinny być realizowane raczej we wcześniejszych semestrach.

Formy zajęć na ocenianym kierunku, prowadzone na WKŚiR, obejmują wykłady, ćwiczenia audytoryjne i laboratoria, zajęcia terenowe, lektoraty, seminaria, a także praktykę i pracę dyplomową. W nowym programie studiów (2023-2024), na studiach stacjonarnych wykłady obejmują 1322 godz., co stanowi 50,1% ogólnej liczby godzin przewidzianej w programie studiów, a na studiach niestacjonarnych odpowiednio 801 i 50,3% liczby godzin przewidzianej w programie studiów. Ćwiczenia audytoryjne obejmują 392 godz. (14,9%) a laboratoryjne 548 (20,8%) w planie studiów stacjonarnych. Podobne proporcje zachowano na studiach niestacjonarnych, gdzie ćwiczenia audytoryjne stanowią 17,5% a laboratoryjne 19,4% ogólnej liczby zajęć przewidzianych w programie studiów. Wydaje się, że dla studiów inżynierskich o takim charakterze udział zajęć praktycznych, a zwłaszcza laboratoryjnych jest niewystarczający, biorąc pod uwagę, że zajęcia takie mają charakter aktywizujący i umożliwiają kształcenie praktycznych kompetencji związanych z winifikacją i oceną jakości owoców i wina.

Zdobyciu kompetencji inżynierskich (zajęcia realizowane w formie wykładów oraz zajęć praktycznych jak ćwiczenia, laboratoria, ćwiczenia terenowe) służą moduły, np.: *grafika inżynierska, podstawy produkcji ogrodnich 1 i 2, projektowanie upraw ogrodnich, mechanizacja prac w winnicy, projektowanie winnic i winiarni, technologia produkcji wina 1 i 2, obrót i dystrybucja produktów winiarskich, wycena szkód w uprawach ogrodnich, analiza instrumentalna i sensoryczna win, nawadnianie winnic sadów i jagodników, uprawa innych gatunków sadowniczych wykorzystywanych w przemyśle fermentacyjnym 1 i 2, projektowanie upraw ogrodnich, integrowana i ekologiczna uprawa winorośli i innych roślin ogrodnich, wina ziołowe i specjalne, praktyka zawodowa, praca dyplomowa*.

Program studiów na ocenianym kierunku przewiduje grupę zajęć do wyboru, którym Uczelnia w raporcie samooceny przypisała 63 punkty ECTS, czyli 30% koniecznych do ukończenia studiów. Zgodnie z wyliczeniami ZO PKA w programie studiów stacjonarnych 2019-2020 wynosi ona 55 pkt. ECTS (wliczając 15 pkt. ECTS za moduł *przygotowanie pracy inżynierskiej i do egzaminu dyplomowego*). Zgodnie z przekazaną ZO dokumentacją, w nowym programie 2023-2024 (uchwała nr 71 Senatu ZUT z 24.04.2023 r.) liczba punktów ECTS dla zajęć obieralnych wynosi 31 pkt. ECTS (bloki obieralne A-R oraz zajęcia z grupy przedmiotów humanistycznych 1 i 2 – 3 pkt. ECTS), dla modułu *język obcy* 9 pkt. ECTS (do wyboru) oraz przypisana modułowi *przygotowanie pracy inżynierskiej i do egzaminu dyplomowego* – 15 pkt. ECTS (do wyboru); łącznie także 55 ECTS, czyli 26,2%. W nowym programie studiów niestacjonarnych zajęciom z grupy humanizujących i społecznych przypisano 6 ECTS, zatem sumarycznie zajęciom do wyboru przypisano 58 ECTS. Zatem zarówno obecny program studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, jak również stare programy 2019-2020 (program obecnie jeszcze realizowany na studiach dziennych) nie dają studentowi możliwości wyboru zajęć w wymiarze nie mniejszym niż 30% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów.

Program studiów realizowany jest w ścisłym powiązaniu z badaniami naukowym w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo. Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której przyporządkowano kierunek

wynosi 160, tj. ponad 50% ogólnej liczby punktów koniecznych do ukończenia studiów, co jest zgodne z wymogami formalnymi określonymi dla studiów o profilu ogólnoakademickim.

Program studiów na ocenianym kierunku obejmuje kształcenie w zakresie języka obcego (angielskiego, niemieckiego do wyboru) w wymiarze 150 godzin i 7 ECTS w programie 2019-2020 oraz 9 pkt. ECTS w programie 2023-2024. Zajęcia z języka obcego na studiach pierwszego stopnia kończą się egzaminem potwierdzającym nabycie znajomości języka na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Zgodnie z obowiązującymi wymogami prawnymi, w programie studiów 2023-2024 przewidziano bloki zajęć z dziedziny nauk humanistycznych (*filozofia lub socjologia – 2 ECTS, historia sztuki lub estetyka – 1 ECTS, czyli łącznie 3 pkt. ECTS*). W programie są również zajęcia z nauk społecznych, np. *podstawy prawa, ekonomia, podstawy zarządzania*, które mogłyby być wliczone do bloku zajęć humanizujących i społecznych. Wówczas łącznie zajęciom z grupy humanizujących i społecznych (HiS) można byłoby przypisać 6 punktów ECTS, co oznacza, że program studiów stacjonarnych 2023-2024 spełniałby wymóg formalny. W starym programie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych liczba punktów ECTS przypisana HiS zajęciom także była niewystarczająca i wynosiła 3 ECTS.

Większość zajęć na ocenianym kierunku realizowana jest w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami, ale dopuszcza się możliwość realizacji części wybranych zajęć z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość. Zasady prowadzenia takich zajęć reguluje Zarządzenie Rektora ZUT. Zajęcia te są przygotowywane przez prowadzących z wykorzystaniem platform MS Teams lub Moodle. Na ocenianym kierunku stanowi to wsparcie tradycyjnych metod kształcenia.

W procesie kształcenia na ocenianym kierunku wykorzystywane są tradycyjne metody kształcenia. W przypadku wykładów stosuje się metody podające i opisujące pozwalające na przedstawienie zjawisk, mechanizmów, metod, technik, technologii ze wskazaniem obecnych rozwiązań jak i trendów rozwojowych. W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne tj. ćwiczeń audytoryjnych, zajęć laboratoryjnych stosowane są głównie metody praktyczne, pozwalające na wykorzystanie wiedzy zdobytej podczas wykładów i samodzielnego uczenia się, utrwalające osiągnięte efekty i doskonalące umiejętność pracy w zespole. W realizacji laboratoriów i projektów wykorzystywane są pokazy, eksperymenty, symulacje, prezentacja przypadków, metody: sytuacyjna, projektów i przypadków). W procesie kształcenia (głównie w ramach ćwiczeń audytoryjnych i seminariów) przewiduje się również prezentacje referatów studenckich. Zajęcia praktyczne, w tym przygotowanie pracy dyplomowej, mają na celu rozwijanie umiejętności prowadzenia badań oraz nabywania kompetencji społecznych. W podsumowaniu należy stwierdzić, że metody dydaktyczne, w tym nowoczesne metody dydaktyczne, wykorzystywane w procesie kształcenia na ocenianym kierunku w odniesieniu o większości zajęć, są właściwe, stymulują studentów do samodzielności i odgrywania aktywnej roli w procesie uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, w tym umożliwiają uzyskanie kompetencji inżynierskich i w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2.

Na podstawie przeprowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych należy stwierdzić, że formy realizacji zajęć oraz kontakt nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia z grupą były odpowiednie. Przekazywanie treści wykazywały zgodność z tematyką zajęć ujętą w sylabusie. Przygotowanie nauczycieli do zajęć wskazywało na duże doświadczenie i wiedzę. Poprawnie dobierano także metody i materiały dydaktyczne oraz wykorzystywano dostępną infrastrukturę dydaktyczną i technologię informacyjną.

Obowiązujące w Uczelni zasady i wewnętrzne regulacje prawne umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Ponadprzeciętni studenci mogą kształtować spersonalizowaną ścieżkę edukacji i dostosowywać ją do swoich zainteresowań według indywidualnego programu studiów na podstawie zasad, które zostały określone w Regulaminie studiów. Możliwość realizowania indywidualnych ścieżek uczenia się stanowi także ważną formę wsparcia i indywidualnego dostosowywania procesu kształcenia do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Istnieje również możliwość udostępniania studentom materiałów dydaktycznych (prezentacje multimedialne, konspekty, instrukcje, treści wykładów w formie papierowej itp.) przekazywanych np. drogą elektroniczną (poczta, e-learning). W wyjątkowych sytuacjach wyrażana jest zgoda nauczycieli na rejestrowanie przebiegu zajęć. Na WKŚiR stosowana jest zasada indywidualnego podejścia do każdej osoby z niepełnosprawnością, czy też innymi szczególnymi potrzebami wymagającymi wsparcia, dzięki której istnieje możliwość racjonalnego dostosowania zarówno form kształcenia, jak i sprawdzania nabytej wiedzy i umiejętności do danego studenta.

Praktyki zawodowe stanowią integralny element programu studiów na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo (studia pierwszego stopnia, profil ogólnoakademicki) prowadzonym przez Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT. Zgodnie z dokumentacją, praktyka jest obowiązkowa, obejmuje 6 tygodni (180 godzin) i przypisano jej 6 punktów ECTS. Przewidziano ją na szóstym semestrze, z możliwością realizacji również w okresie wakacyjnym.

Celem praktyk jest umożliwienie studentom zastosowania wiedzy zdobytej na studiach w warunkach rzeczywistych oraz przygotowanie ich do przyszłej pracy zawodowej w sektorze ogrodniczowo-winiarskim. Program studiów zakłada, że studenci zapoznają się z technologiami produkcji winiarskiej, organizacją pracy w winnicy i winiarni, a także zdobywają umiejętności z zakresu analizy, oceny i klasyfikacji win. Praktyka kończy się egzaminem ustnym, który przeprowadza komisja powoływana przez Dziekana.

Na poziomie formalnym, proces organizacji praktyk jest opisany szczegółowo – przewidziano procedury zgłoszeniowe, wzory dokumentów (m.in. deklaracji, umów, skierowań, dzienników), a także określono zasady kwalifikacji opiekunów oraz tryb ewaluacji. Student ma możliwość samodzielnego wyboru miejsca odbywania praktyki, które musi być zaakceptowane przez Pełnomocnika Dziekana ds. praktyk zawodowych. Praktykę można także zrealizować w formie pracy zawodowej – pod warunkiem udokumentowania związku z kierunkiem studiów.

Zgodnie z sylabusem zajęć *praktyka zawodowa* (dostępnym w sieci), cele praktyki obejmują:

- poznanie podstawowych zasad funkcjonowania gospodarstwa organizującego praktykę zawodową;
- wykształcenie umiejętności wykonywania prac niezbędnych w zawodzie pracownika winnicy i winiarni;
- praktyczne opanowanie umiejętności posługiwania się sprzętem ogrodniczym;
- wykształcenie umiejętności wykonywania prac niezbędnych w zawodzie ogrodnika.

Uczelnia zapewnia także miejsca praktyk i współpracuje z firmami oraz instytucjami krajowymi i międzynarodowymi. Przykładami takich miejsc są:

- Winnica Turnau w Baniewicach – jedna z największych i najbardziej renomowanych winnic w Polsce, gdzie studenci ZUT mają możliwość zapoznania się z pełnym cyklem produkcji wina, od uprawy winorośli po proces winifikacji;
- Ogrodnicza Stacja Badawcza w Ostoi – jednostka badawczo-dydaktyczna należąca do ZUT, oferująca studentom doświadczenie w zakresie nowoczesnych metod uprawy i ochrony roślin, w tym winorośli;
- Winnica Pałacu Rajkowo – obiekt należący do Regionalnego Centrum Innowacji i Transferu Technologii, gdzie studenci mają możliwość zapoznania się z ekologicznymi metodami prowadzenia winnicy i produkcji win w warunkach BIO;
- Uniwersytet Rolniczy w Plovdiv (Bułgaria) – uczelnia partnerska w ramach programu Erasmus+, oferująca możliwość realizacji praktyk zagranicznych w specjalistycznych gospodarstwach winiarskich;
- Uniwersytet Josipa Juraja Strossmayera w Osijeku (Chorwacja) – placówka współpracująca z ZUT w ramach programów międzynarodowych, gdzie studenci kierunku realizują praktyki w tamtejszych winnicach oraz instytutach badawczych;
- Krajowy Instytut Uprawy Winiarskiej we Fryburgu (Niemcy) – instytucja badawcza i edukacyjna, specjalizująca się w technologiach winiarskich i uprawie winorośli, z którą ZUT współpracuje przy wymianie doświadczeń i praktyk.

Efekty uczenia się osiągane na praktykach są weryfikowane zgodnie z procedurami opisanymi w dokumentach i oceniane kompleksowo przez opiekunów. Wyniki tych ocen oraz ewaluacje prowadzone z udziałem studentów stanowią podstawę do doskonalenia programu praktyk.

W okresie pandemii COVID-19 Uczelnia dopuszczała realizację praktyk z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej, o ile możliwe było osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, a stosowane metody były zgodne z wymaganiami jakościowymi.

Ocena końcowa z praktyk wpisywana jest przez Pełnomocnika Dziekana ds. praktyk zawodowych i opiera się na: ocenie opiekuna praktyki (czyli jednostki zewnętrznej), dokumentacji złożonej przez studenta (dziennik, sprawozdanie itp.), wyniku egzaminu ustnego.

Opiekun praktyk z ramienia Uczelni jest osobą posiadającą duże doświadczenie naukowe i praktyczne. Na każdym kierunku studiów wyznaczony jest również opiekun praktyk kierunkowych, który m.in. uczestniczy w weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się podczas egzaminu kończącego praktykę. Opiekun praktyk wyraża zgodę na realizację praktyki w zakładzie pracy wskazanym przez studenta, o ile charakter wykonywanej pracy jest zgodny z programem praktyk oraz umożliwia zrealizowanie przypisanych do nich efektów uczenia się, odpowiednich dla danego kierunku, poziomu i profilu studiów. W przypadku braku zgodności, opiekun może zaproponować studentowi inne miejsce realizacji praktyki. Przed skierowaniem studenta na praktykę zawodową, opiekun sprawdza, czy zakład pracy znajduje się w uczelnianym rejestrze instytucji współpracujących. W przypadku braku wpisu, opiekun zgłasza dane zakładu do Biura Karier, które weryfikuje opiekuna praktyk z ramienia zakładu pracy oraz infrastrukturę techniczną i organizacyjną danej jednostki.

Wydziałowy opiekun praktyk składa Dziekanowi, najpóźniej do 15 października każdego roku, roczne sprawozdanie z realizacji praktyk zawodowych za poprzedni rok akademicki. Dokument może zawierać także informacje dotyczące monitorowania przebiegu praktyk oraz rekomendacje wynikające z analizy ankiet i opinii studentów. Po akceptacji Dziekana, sprawozdanie jest przekazywane Prorektorowi ds. studenckich. Taka dokumentacja została udostępniona do wglądu ZO PKA. W ramach

sprawozdania dokonywana jest analiza jakości realizowanych praktyk. Studenci mają możliwość anonimowego i dobrowolnego wyrażenia opinii w ankiecie składającej się z 8 pytań ocenianych w sześciostopniowej skali. Kwestionariusz zawiera osiem pytań ocenianych w skali sześciostopniowej, obejmujących m.in.:

- ocenę przygotowania miejsca praktyki,
- ocenę bezpieczeństwa (np. BHP, wyposażenie w środki ochrony),
- jakość opieki ze strony opiekuna z ZUT i z zakładu pracy,
- zgodność wykonywanych zadań z kierunkiem studiów,
- przydatność wiedzy teoretycznej oraz stopień doskonalenia umiejętności zawodowych,
- ogólny poziom zadowolenia z praktyki.

Uzyskane dane służą ZUT jako źródło informacji o jakości organizacji praktyk zawodowych i są wykorzystywane do ich systematycznego doskonalenia.

Zajęcia realizowane na Wydziale w bezpośrednim kontakcie studenta z nauczycielem akademickim są realizowane od poniedziałku do czwartku w godzinach od 8:00 do 18:00. Terminy zajęć z języków obcych i wychowania fizycznego dla studentów ocenianego kierunku ustalane są centralnie odpowiednio przez jednostki ogólnouczelniane. Planowanie sesji egzaminacyjnej na Wydziale jest realizowane w oparciu o obowiązujący Regulamin studiów ZUT. W układanych harmonogramach zajęć bierze się pod uwagę właściwe wykorzystanie czasu przeznaczonego na naukę w siedzibie Uczelni, odpowiednie przerwy pomiędzy zajęciami oraz równe obciążenie studentów czasem pracy w dni przewidziane na naukę w Uczelni. Organizacja zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku umożliwia studentom osiągnięcie założonych efektów uczenia się.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe zajęć ujętych w programie studiów na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo są zgodne z efektami uczenia się oraz z zakresem prowadzonej w Uczelni działalności naukowej. Są jednak częściowo zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo, do której kierunek został przyporządkowany w 100%. Należy jednak zauważyć, że treści kształcenia wskazują jednoznacznie, że oceniany kierunek, należy przypisać także do dyscypliny technologia żywności i żywienia. Treści programowe są specyficzne dla ocenianego kierunku i generalnie pozwalają na osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Stwierdzono jednak przypadki zajęć (*technologia produkcji wina 1 i 2, mikrobiologia wina i technologie fermentacyjne, projektowanie winnic i winiarni*), których treści kształcenia obejmują zbyt szeroki i zróżnicowany zakres zagadnień, który jest niemożliwy do zrealizowania w bezpośrednim kontakcie nauczyciela i studentów na odpowiednim poziomie zaawansowania w przyjętej jednostce godzinowej i przy założonym nakładzie pracy studenta.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć zostały generalnie poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się. W przypadku jednak szczegółowej analizy pojedynczych zajęć wymagana jest korekta (przeszacowanie/ niedoszacowanie).

Liczba godzin zajęć zorganizowanych w bezpośrednim kontakcie nauczycieli akademickich i studentów oraz zajęć kształtujących umiejętności badawcze jest właściwa i spełnia wymagania określone przepisami prawa.

Program studiów umożliwia osiągnięcie znajomości języka obcego na poziomie B2 studentom studiów pierwszego stopnia oraz uzyskanie właściwej liczby punktów ECTS dla zajęć z dziedziny nauk humanistycznych i/lub nauk społecznych. Natomiast zajęciom do wyboru przypisano niewystarczającą liczbę punktów ECTS, co oznacza, że program studiów nie spełnia wymogu formalnego jakim jest zapewnienie studentom możliwości wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów.

Metody dydaktyczne, w tym nowoczesne metody dydaktyczne, wykorzystywane w procesie kształcenia na ocenianym kierunku są właściwe, stymulują studentów do samodzielności i odgrywania aktywnej roli w procesie uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, w tym umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego, co najmniej na poziomie B2.

Zasady i wewnętrzne regulacje prawne obowiązujące w Uczelni umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia.

Praktyki zawodowe stanowią integralny element programu studiów na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo. Organizacja praktyk oraz weryfikacja efektów uczenia się osiągniętych na praktykach są prawidłowe.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo, w tym harmonogram zajęć w ciągu roku akademickiego, umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział studentów w zajęciach i samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia ich skuteczną weryfikację, a także pozwala na dostarczanie studentom informacji zwrotnej o wynikach oceny.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano.

Rekomendacje

Rekomenduje się uporządkowanie wykazu literatury zalecanej w sylabusach i uzupełnienie jej o najnowsze pozycje obecne na rynku wydawniczym oraz stworzenie mechanizmu pozwalającego na systematyczne uaktualnianie pozycji literaturowych.

Zalecenia

Zaleca się:

1. Zapewnienie studentom studiów stacjonarnych i niestacjonarnych możliwości wyboru zajęć, którym należy przypisać nie mniej niż 30% punktów ECTS, koniecznych do ukończenia studiów.

2. Wprowadzenie zmian w programie studiów zapewniających realizację założonych, w ramach zajęć, treści kształcenia na właściwym poziomie zaawansowania i zgodnie z przyjętymi efektami uczenia się.
3. Wprowadzenie zmian w programie studiów uwzględniających prawidłową sekwencję zajęć na kierunku.
4. Prawidłowe określenie nakładów czasu pracy studenta w kontakcie z nauczycielem akademickim dla wskazanych w raporcie zajęć.
5. Opracowanie kart zajęć dydaktycznych (sylabusów) zróżnicowanych pod względem treści, oddzielnie dla każdego semestru, dotyczących kształcenia językowego, *technologii produkcji wina 2* i *seminarium inżynierskiego 1 i 2* tak, aby uwzględnić progres w nabywaniu odpowiednich kompetencji.
6. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki i tryb rekrutacji na studia pierwszego w danym roku akademickim określa stosowna uchwała Senatu ZUT, udostępniana kandydatom nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki, w którym ma się odbyć rekrutacja. Postępowanie rekrutacyjne prowadzi centralnie Komisja Rekrutacyjna ZUT powoływana przez Rektora na każdy rok kalendarzowy. Rekrutacja kandydatów na studia odbywa się poprzez system Internetowej Rekrutacji Kandydatów (IRK). Informacje dotyczące rekrutacji na studia podawane są do publicznej wiadomości na stronie internetowej Uczelni w zakładce „Dla Kandydata”.

Na studia pierwszego stopnia może być przyjęta osoba, która posiada świadectwo dojrzałości lub inny dokument, o którym mowa w art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r., poz. 1571 ze zm.). Warunki są przejrzyste i zapewniają kandydatom równe szanse w dostępie do studiowania. O przyjęciu na studia w ramach planowanego limitu miejsc na danym kierunku i formie studiów decyduje liczba uzyskanych punktów przez kandydata z przedmiotów rekrutacyjnych (biologia, matematyka, język obcy, przedmiot dodatkowy) na podstawie których tworzy się listy rankingowe. Laureaci i finaliści olimpiad stopnia centralnego oraz laureaci konkursów są przyjmowani na I rok studiów na oceniany kierunek z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego, zgodnie z Uchwałą nr 261 Senatu ZUT w Szczecinie z dnia 24 października 2022 r. w sprawie zasad przyjmowania na studia pierwszego stopnia laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich w kolejnych latach akademickich 2023-24 – 2025-27. Zgodnie z tym dokumentem na oceniany kierunek przyjmowani są laureaci olimpiad biologicznych, chemicznych, fizycznych, matematycznych, geograficznych, informatycznych, statystycznych, innowacji technicznych i wynalazczości, wiedzy ekologicznej i ekonomicznych.

Zasady rekrutacji na studia pierwszego stopnia na oceniany kierunek, w tym dobór przedmiotów, których oceny brane są pod uwagę należy uznać za właściwe, zapewniające zakwalifikowanie

kandydatów, których przygotowanie powinno zapewnić osiągnięcie założonych dla tego poziomu studiów efektów uczenia się.

O przyjęcie na studia na ocenianym kierunku mogą ubiegać się także kandydaci, którzy złożą wniosek o uznanie osiągnięcia efektów uczenia się, poza systemem studiów wyższych. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określono w Uchwale nr 98/2019 Senatu ZUT z dnia 23 września 2019 r. Potwierdzanie efektów uczenia się przeprowadza powołana każdorazowo przez dziekana komisja egzaminacyjna składająca się z nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na danym kierunku. Potwierdzanie efektów uczenia się dokonuje się w Uczelni po przeprowadzeniu egzaminów w formie pisemnej i ustnej ze wszystkich przedmiotów, o których potwierdzenie wnioskuje ubiegająca się osoba. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć studentowi nie więcej niż 50% punktów ECTS, przypisanych do danego programu studiów określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia.

Zgodnie z Regulaminem studiów ZUT student może realizować część programu kształcenia na innej uczelni krajowej lub zagranicznej. Punkty ECTS uzyskane poza Uczelnią uznaje się w pełni w przypadku zbieżności uzyskanych efektów uczenia się, stwierdzonej na podstawie sylabusów. Przenoszenie osiągnięć studenta realizującego część studiów w ramach programu Erasmus+ następuje na podstawie wykazu ocen (*Transcript of Records*), zgodnego z porozumieniem o programie zajęć (*Learning Agreement*), wydanym przez uczelnię przyjmującą po zakończeniu pobytu studenta. Szczegółowe regulacje zawarte są w Uchwale nr 97 Senatu ZUT z dnia 23 września 2019 r. w sprawie europejskiego systemu transferu i akumulacji punktów w ZUT w Szczecinie oraz w uchwale rekrutacyjnej.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że zasady rekrutacji obowiązujące na ZUT w Szczecinie są przejrzyste, bezstronne, zapewniają w przypadku studiów pierwszego stopnia równe szanse wszystkim kandydatom i dobór kandydatów, których wiedza i umiejętności są na poziomie niezbędnym do uzyskania założonych efektów uczenia się. Także zasady potwierdzania efektów uczenia się, jak również przeniesienia z innej uczelni, w tym uczelni zagranicznych są ogólnie dostępne, kompletne, zrozumiałe i zgodne z potrzebami kandydatów oraz zapewniają możliwość identyfikacji i ocenę adekwatności w zakresie odpowiadającym programowi studiów.

Studia pierwszego stopnia na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo kończą się realizacją pracy dyplomowej (inżynierskiej) oraz egzaminem dyplomowym. Zasady procesu dyplomowania w Uniwersytecie określa Zarządzenie nr 80 Rektora ZUT w sprawie procesu dyplomowania. Zostały także opracowane szczegółowe „Zasady Dyplomowania na WKŚiR”. Procedury obowiązujące na WKŚiR są systematycznie aktualizowane i dopasowywane do zmieniających się przepisów. Określają one zasady: zgłaszania, zatwierdzania i wydawania tematów prac dyplomowych, zmiany tematu pracy dyplomowej w trakcie realizacji, złożenia pracy dyplomowej, recenzji pracy dyplomowej oraz wymagania stawiane pracy dyplomowej, zasady realizacji pracy dyplomowej, dopuszczenia do egzaminu dyplomowego, przebiegu egzaminu dyplomowego, a także obliczania wyniku studiów.

Zgodnie z zarządzeniem nr 80 Rektora ZUT pracę dyplomową może stanowić w szczególności praca pisemna, opublikowany artykuł, praca projektowa, w tym projekt i wykonanie programu lub systemu komputerowego oraz praca konstrukcyjna, technologiczna lub artystyczna. Tematy prac dyplomowych formułują i zgłaszają w USI (Uczelniany System Informacyjny) nauczyciele akademicki zatrudnieni na WKŚiR posiadający co najmniej stopień doktora. Tematy prac dyplomowych, w uzgodnieniu z Dziekanem mogą zgłaszać podmioty zewnętrzne współpracujące z Uczelnią, w ramach realizacji zawartych umów. Zaakceptowane przez kierowników katedr tematy prac zatwierdza merytorycznie

komisja programowa właściwa dla danego kierunku studiów. Praca dyplomowa podlega ocenie opiekuna oraz recenzenta. Recenzenta pracy dyplomowej proponowanego przez opiekuna pracy akceptuje Dziekan lub wyznacza innego, określając termin sporządzenia recenzji, który nie powinien przekroczyć 7 dni od daty zaakceptowania recenzenta. Biorąc pod uwagę zasadę bezstronności, wskazywanie recenzenta pracy dyplomowej przez promotora budzi wątpliwości. W opinii ZO, powinno się wskazać osobę (kierownik kierunku) lub przekazać te kompetencje członkom rady programowej kierunku. Prace dyplomowe podlegają sprawdzeniu w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego i wyznaczenia jego daty jest:

- zaliczenie przez studenta wszystkich przedmiotów oraz praktyk objętych programem studiów, w całym okresie studiów;
- uzyskanie dwóch pozytywnych ocen w recenzjach pracy dyplomowej;
- złożenie w Dziekanacie podania o dopuszczenie do egzaminu dyplomowego i wyznaczenie jego terminu.

Egzamin dyplomowy odbywa się przed powołaną przez dziekana co najmniej trzyosobową komisją, w skład której wchodzi: 1) przewodniczący; 2) opiekun pracy dyplomowej, recenzent oraz drugi recenzent, jeżeli został powołany przez dziekana do oceny pracy dyplomowej; 3) inni nauczyciele akademicki lub osoby spoza Uczelni z doświadczeniem zawodowym w dziedzinie związanej z kierunkiem studiów. Przewodniczącym komisji może być nauczyciel akademicki, co najmniej ze stopniem naukowym doktora. W składzie komisji egzaminu dyplomowego powinien być co najmniej jeden nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy, lub zatrudniony na stanowisku profesora uczelni. Egzamin inżynierski ma charakter egzaminu ustnego i składa się z trzech pytań wybranych losowo z listy pytań. Pytania na egzamin dyplomowy w każdym roku akademickim przygotowują kierunkowe komisje programowe w trzech blokach tematycznych, w porozumieniu z kierownikami katedr prowadzących przedmioty wchodzące w skład tych bloków. Student referuje także pracę dyplomową posługując się przygotowaną samodzielnie prezentacją multimedialną, odpowiada na uwagi zawarte w recenzjach promotora (opiekuna) i recenzenta, uzasadnia tezy pracy, odpowiada na pytania zadane przez członków komisji. Zadane pytania przewodniczący zapisuje w „uzupełnieniu do protokołu egzaminu dyplomowego”.

Ocena końcowa na dyplomie inżynierskim uwzględnia: średnią ważoną ocen uzyskanych w czasie studiów bez oceny za pracę dyplomową, wyznaczoną z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku; średnią arytmetyczną ocen wystawionych w recenzjach (włącznie z oceną niedostateczną, jeżeli student taką otrzymał), wyznaczoną z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku oraz ocenę z egzaminu dyplomowego. Ostateczny wynik dla studiów stanowi sumę: 0,7 średniej ważonej ocen uzyskanych w czasie studiów, 0,2 średniej arytmetycznej ocen wystawionych w recenzjach oraz 0,1 oceny obliczeniowej egzaminu dyplomowego, wyznaczony z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. W dyplomie ukończenia studiów wynik wpisuje się zgodnie ze skalą ocen podaną w Regulaminie studiów.

Przyjęte zasady i procedury dyplomowania oraz wymagania stawiane pracom dyplomowym, opiekunom prac dyplomowych oraz poziom merytoryczny pytań egzaminacyjnych są właściwe, adekwatne do kierunku uprawa winorośli i winiarstwo oraz zapewniają potwierdzenie osiągniętych przez studentów efektów uczenia się.

Ogólne zasady i metody weryfikacji oraz oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studentów ocenianego kierunku w trakcie całego cyklu kształcenia określone zostały w Uchwale nr 79 Senatu ZUT

z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie Regulaminu studiów w ZUT w Szczecinie. Szczegółowo opisane są w sylabusach zajęć. Na pierwszych zajęciach nauczyciel akademicki podaje do wiadomości studentów jakie są efekty uczenia się, formy, zasady oraz harmonogram zaliczeń wraz z warunkami dopuszczenia do zaliczenia/egzaminu z danego modułu. Okresem rozliczeniowym jest semestr. Zaliczanie odbywa się na podstawie weryfikacji osiągniętych przez studenta efektów uczenia się, prowadzonej w oparciu o prace etapowe, m.in. kolokwia, sprawozdania, prace projektowe, prace egzaminacyjne, praktyki oraz proces dyplomowania. Elementem rozliczenia danego semestru jest także potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych w trakcie odbywania praktyk zawodowych przewidzianych programem studiów w tym semestrze. W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej lub niezaliczenia danej formy zajęć dydaktycznych studentowi przysługuje prawo do dwóch zaliczeń poprawkowych. Ostateczny termin uzyskania zaliczenia upływa z ostatnim dniem sesji zimowej lub poprawkowej semestru bezpośrednio następującego po semestrze, w którym student powinien uzyskać zaliczenie. Nauczyciel akademicki wprowadza do uczelnianego systemu informatycznego (USI) wyniki zaliczenia w terminie do pięciu dni od daty przeprowadzonego zaliczenia, nie później jednak niż w określonym w systemie terminie wprowadzenia do dokumentacji przebiegu studiów. Zajęcia/moduł zajęć uznaje się za zaliczone po uzyskaniu zaliczeń wszystkich form należących do zajęć/modułu zajęć i złożeniu wszystkich egzaminów. Student otrzymuje za zajęcia/moduł zajęć jedną ocenę.

Dokumentacja przebiegu studiów (karty okresowych osiągnięć, protokoły, dokumentacja egzaminu dyplomowego itp.) jest prowadzona zgodnie z obowiązującą na WKSIR procedurą. Za przechowywanie dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów uczenia się na poszczególnych zajęciach/modułach zajęć realizowanych przez nauczycieli akademickich w jednostkach organizacyjnych Wydziału odpowiada Dziekan. Za przechowywanie dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych odpowiada osoba kierująca lub sprawująca opiekę nad praktykami zawodowymi, wyznaczona przez Dziekana. Dokumentacja przechowywana jest nie krócej niż do końca roku akademickiego następującego po roku akademickim, w którym stanowiła podstawę do oceny efektów uczenia się. Kierownicy jednostek są zobowiązani do składania oświadczenia dotyczącego archiwizacji dokumentacji osiągniętych efektów uczenia się w swoich jednostkach.

Nauczyciele prowadzący zajęcia dydaktyczne z grupami, w których znajdują się osoby z niepełnosprawnością, zobowiązani są do uwzględnienia potrzeb wynikających z rodzajów i stopnia niepełnosprawności tych osób w procesie realizacji zajęć dydaktycznych, egzaminów, zaliczeń lub sprawdzianów wiedzy i umiejętności. Zobowiązani są również do wykorzystywania podczas prowadzenia zajęć dydaktycznych z tymi grupami dostępnych specjalistycznych urządzeń wspomagających proces dydaktyczny. Pełnomocnik Rektora ds. studentów i doktorantów będących osobami z niepełnosprawnościami informuje Dziekana o uczestnictwie w zajęciach dydaktycznych studenta wraz z tłumaczem języka migowego lub asystentem dydaktycznym studenta z dysfunkcją narządu wzroku, w tym z psem przewodnikiem. Osoba wspierająca studenta z niepełnosprawnością lub tłumacz języka migowego może uczestniczyć w zaliczeniach lub egzaminach.

Zespół oceniający PKA stwierdził, że zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się obowiązujące w ZUT w Szczecinie, dotyczące studentów ocenianego kierunku, umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji efektów uczenia się, w tym możliwość dostosowania metod i systemu sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Ponadto zapewniają bezstronność, rzetelność

i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Określają także zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. Określają również zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Weryfikacja osiągnięcia przez studentów, uczestniczących w synchronicznych zajęciach online odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce, tak samo jak ma to miejsce podczas zajęć prowadzonych stacjonarnie. Zaliczenia i egzaminy kończące zajęcia online powinny być realizowane w siedzibie Uczelni zgodnie z zarządzeniem Rektora ZUT nr 156 z dn. 29 grudnia 2023 r.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określone są w sylabusach zajęć. Metody są zróżnicowane i zależnie od formy i specyfiki zajęć i założonych efektów uczenia się. Do metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności zalicza się egzamin pisemny, kolokwium, zaliczenie projektu, sprawozdanie z wykonania ćwiczeń laboratoryjnych, zaliczenie pisemne, aktywny udział w zajęciach. Umiejętności weryfikowane są w ramach zaliczeń, egzaminów, zajęć praktycznych, laboratoryjnych i wizyt studyjnych np. w oparciu o analizę problemu lub w trakcie bezpośredniej obserwacji sposobu wykonywania czynności praktycznej zleconej studentowi, wykonania projektów, sprawozdań. Nabycie kompetencji inżynierskich weryfikowane jest w trakcie zajęć praktycznych takich jak ćwiczenia, laboratoria, projekt, wizyty studialne, poprzez ocenę umiejętności rozwiązywania zadań obliczeniowych, wykonywanie analiz i pomiarów, przygotowywanie sprawozdań/konspektów z ćwiczeń, odpowiedzi ustne zaliczające wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych, kolokwia, opracowywanie projektów związanych tematycznie z uprawą winorośli i winiarstwem, ocena rysunków wykonanych przez studentów. Natomiast nabycie kompetencji badawczych sprawdzane jest i oceniane w oparciu o sprawozdania z wykonanych ćwiczeń laboratoryjnych oraz kolokwia, jak również na etapie realizacji pracy dyplomowej o charakterze badawczym. Weryfikacja stopnia opanowania języka obcego realizowana jest poprzez sprawdziany pisemne, ocenę wypowiedzi ustnych, ocenę udziału w konwersacji w ramach zajęć oraz przez egzamin. Umożliwia to sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2, w przypadku studiów pierwszego stopnia. Nabywanie kompetencji społecznych oceniane jest na zajęciach praktycznych, podczas pracy w grupach, poprzez obserwację pracy i postawy studenta oraz ocenę jego aktywności na zajęciach.

W niektórych sylabusach nie podano informacji w jaki sposób będzie odbywało się weryfikowanie osiągania efektów uczenia się, przykładowo w modułach: *ekonomia, enoturystyka, dodatki chemiczne w przemyśle spożywczym, historia i regiony produkcji wina, obrót i dystrybucja produktów winiarskich, wycena gruntów i nieruchomości*.

Zespół oceniający PKA po analizie wszystkich (trzech) wykonanych przez studentów ocenianego kierunku prac dyplomowych stwierdził zgodność treści i struktury prac z tematem, poprawność wykorzystanych metod (w jednej częściową) oraz generalnie poprawność językową i stylistyczną. W jednej pracy brakowało opracowania statystycznego uzyskanych wyników. Wykonane recenzje prac dyplomowych wskazują również, że w zasadzie zostały one oceniane w sposób właściwy (w dwóch pracach oceny są lekko zawyżone), uwzględniający zarówno poziom złożoności rozwiązywanego problemu, jak i jakość oraz zakres samego rozwiązania. Spełniają zatem wymogi stawiane pracom dyplomowym na studiach kończących się nadaniem tytułu inżyniera.

Ocena prac etapowych wykazała, że w przypadku większości wybranych modułów zajęć stosowano prawidłowe metody weryfikacji efektów uczenia się. Były one także zgodne zapisami zawartymi w sylabusach zajęć. Jedynie w odniesieniu do zajęć projektowanie winnic i winiarni były uwagi w odniesieniu do poziomu weryfikacji wiedzy i umiejętności. Pytania weryfikujące wiedzę nie pozwalały na weryfikację jej na poziomie zaawansowanym, natomiast projekty winiarni były przygotowane niedostatecznie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia obowiązujące na ZUT, w tym kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste, bezstronne i jednakowe dla wszystkich kandydatów. Zasady rekrutacji na studia pierwszego stopnia na oceniany kierunek są jasne, selektywne i umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia założonych efektów uczenia się.

Przyjęte warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się poza systemem studiów, jak również w innej uczelni, zapewniają możliwość oceny osiągniętych efektów i ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom określonym w programie studiów ocenianego kierunku.

Standardowe metody weryfikacji osiągania założonych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, przyjęte zarówno dla poszczególnych zajęć, a także dla całego programu studiów, oraz w procesie dyplomowania na ocenianym kierunku są właściwe i zapewniają bezstronność, transparentność i porównywalność ocen, co umożliwia równe traktowanie studentów. Metody weryfikacji mogą być dostosowane do stopnia niepełnosprawności studentów, gwarantując równocześnie taki sam poziom wymagań jaki jest stosowany dla wszystkich studentów.

Zespół oceniający PKA rekomenduje przegląd sylabusów i dokonanie korekty sylabusów pod kątem prawidłowego sformułowania metod weryfikacji osiągnięcia założonych efektów uczenia się, właściwych dla danej formy zajęć.

Prace etapowe oraz dyplomowe w zdecydowanej większości przypadków potwierdzają osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Prace dyplomowe mają charakter prac badawczych i w stopniu podstawowym spełniają wymagania stawiane pracom dyplomowym kończącym się tytułem inżyniera.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano.

Rekomendacje

Rekomenduje się:

1. Dokonanie korekty sylabusów pod kątem prawidłowego doboru metod weryfikacji osiągnięcia założonych efektów uczenia się, właściwych dla danej formy zajęć.

2. Wskazanie recenzenta pracy dyplomowej przez Dziekana, Kierownika kierunku studiów lub Zespół programowy kierunku, a nie, jak to obecnie jest praktykowane - promotora pracy dyplomowej.

Zalecenia

Nie sformułowano.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadrę dydaktyczną ocenianego kierunku w przeważającym stopniu stanowią nauczyciele akademicki zatrudnieni na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT. Na WKŚiR zatrudnionych jest 68 nauczycieli akademickich (stan na 10 lutego 2025 roku), przede wszystkim w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych (66) oraz 2 osoby na stanowiskach dydaktycznych. Zdecydowana większość nauczycieli akademickich to samodzielni pracownicy naukowcy o wieloletniej praktyce i doświadczeniu dydaktycznym – 8 profesorów, 41 profesorów Uczelni, 15 adiunktów. Kadra jest przypisana do następujących jednostek Wydziału: Katedra Agrotechnologii, Katedra Architektury Krajobrazu, Katedra Bioinżynierii, Katedra Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin, Katedra Inżynierii Odnawialnych Źródeł Energii, Katedra Kształtowania Środowiska, Katedra Ogrodnictwa, Stacja Doświadczalna - Hala Wegetacyjna, Ogrodnicza Stacja Badawcza w Ostoi. Pracownicy jednostek odpowiadają za poszczególne bloki zajęć związanych z ocenianym kierunkiem.

Zajęcia dydaktyczne na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo w ostatnich pięciu latach realizowało ok. 60 nauczycieli. Wiodący udział mieli pracownicy Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa (ok. 50), a pozostałą liczbę stanowili pracownicy innych jednostek: Centrum Bioimmobilizacji i Innowacyjnych Materiałów Opakowaniowych (2), Studium Języków obcych (2), Wydziału Nauk o Żywności i Rybactwa (3), Studium Wychowania Fizycznego i Sportu.

Działalność w obszarze kształcenia na ocenianym kierunku jest ściśle powiązana z działalnością badawczą prowadzoną na Wydziale. Dominującą dyscypliną naukową reprezentowaną na WKŚiR jest rolnictwo i ogrodnictwo, do której przypisanych jest 33 pracowników ($N = 25,75$) przy czym udział procentowy w dyscyplinie rozkłada się następująco: 11 pracowników w 100%, 4 w 75% i 16 w 50%, 2 w 25%. Pozostałe dyscypliny, w których pracownicy Wydziału deklarują prowadzenie badań naukowych to: inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka, nauki biologiczne, nauki o ziemi i środowisku, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, architektura i urbanistyka inżynieria mechaniczna, sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, nauki o sztuce; technologia żywności i żywienie. Na Wydziale zatrudnieni są również specjaliści z innych dziedzin niż nauki rolnicze (32): nauki inżynieryjno-techniczne (28), nauk humanistycznych (1), nauk społecznych (2).

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy, potwierdzony awansami naukowymi, powiązany z dyscypliną rolnictwo i ogrodnictwo, co pozwala na prawidłową realizację zajęć oraz nabywanie kompetencji badawczych, a przedstawione w raporcie samooceny publikacje dotyczą także zagadnień bezpośrednio związanych tematycznie z kierunkiem studiów uprawa winorośli i winiarstwo.

W ostatnich pięciu latach na WKŚiR realizowanych było 18 projektów, w tym 13 projektów naukowo-badawczych finansowanych ze środków krajowych uzyskanych w ramach konkursów (NCN, NCBiR, MRiRW), 1 projekt finansowany przez Komisję Europejską w ramach programu Horyzont 2020 i 4 z innych programów współfinansowanych ze środków europejskich. Bezpośrednio związany z ocenianym kierunkiem jest projekt pt. "Wino bez siarki" finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz z krajowych środków publicznych, realizowany w latach 2020-2024 przez grupę operacyjną, której liderem był ZUT. W skład grupy wchodził również: Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, Winnica Pałacu Rajkowo Sp. z o.o., Gospodarstwo Rolne Małgorzata Śnieżek, Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych.

W ostatnich latach udział publikacji pracowników WKŚiR w wysokopunktowych czasopismach indeksowanych w bazie Journal Citation Report (JCR) wzrasta. Potwierdzeniem jakości działalności naukowej są wyniki ewaluacji (2017-2021), w efekcie dyscyplina rolnictwo i ogrodnictwo uzyskała kategorię A.

Analizując obsadę zajęć dydaktycznych należy jednak zwrócić uwagę, iż kluczowa dla ocenianego kierunku kadra, realizująca zajęcia ściśle z zakresu uprawy winorośli i produkcji wina, to dwaj pracownicy, profesor tytularny i profesor uczelni, Pracowni Sadownictwa i Enologii w Katedrze Ogrodnictwa. Dla dalszego rozwoju kierunku konieczne jest doskonalenie kadry w obszarach związanych bezpośrednio z uprawą winorośli i szeroko rozumianym winiarstwem lub angażowanie w procesie kształcenia ekspertów zewnętrznych.

Wszyscy nauczyciele akademicki są zatrudnieni w ZUT jako podstawowym miejscu pracy. Kwalifikacje nauczycieli akademickich, liczebność kadry w odniesieniu do liczby studentów, przydział zajęć i obciążenie godzinowe kadry pozwalają na prawidłową realizację zajęć, w tym również zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Pracownicy oraz studenci WKŚiR wykorzystują w procesie dydaktycznym platformę e-learningową. Zasady prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są uregulowane na poziomie Uczelni. Funkcjonująca w ZUT platforma Moodle jest wykorzystywana jako narzędzie wspomagające edukację.

Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć. Za obsadę zajęć dydaktycznych oraz określenie ilości i liczebności grup studenckich odpowiada Dziekan. Przy obsadzie zajęć dydaktycznych Dziekan bierze pod uwagę dorobek naukowy nauczycieli, ich doświadczenie w prowadzeniu badań, kompetencje dydaktyczne, a także obciążenie dydaktyczne poszczególnych jednostek Wydziału. Przypisania osób odpowiedzialnych za prowadzenie zajęć dokonuje wyznaczony pracownik jednostki, w której realizowany jest dany przedmiot. Wszystkie formy zajęć prowadzone są przez profesorów, adiunktów, starszych wykładowców lub lektorów. Ćwiczenia mogą być również prowadzone przez doktorantów. SeminaRIA dyplomowe prowadzone są przez nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego. Opiekunami prac dyplomowych mogą być nauczyciele z tytułem naukowym lub co najmniej ze stopniem naukowym doktora. W trakcie realizacji pracy dyplomowej student uczestniczy w badaniach naukowych prowadzonych w jednostce opiekuna. Prace dyplomowe prowadzone są przez nauczycieli akademickich w ramach realizowanej działalności naukowej. Jednemu nauczycielowi akademickiemu nie można powierzyć więcej niż ośmiu

dypłomantów, w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach zgodę na objęcie opieką przez nauczyciela akademickiego większej liczby studentów może wyrazić Dziekan.

Polityka kadrowa WKŚiR jest ukierunkowana na optymalizację zatrudnienia pracowników różnych grup: badawczych, badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych, a także dopasowanie jej do bieżących i przyszłych potrzeb prowadzonej działalności zarówno naukowej, jak i dydaktycznej. Składa się na nią rekrutacja nowych pracowników oraz ocena aktualnie zatrudnionych. Utworzenie nowego stanowiska nauczyciela akademickiego w jednostce i zatrudnienie pracownika wymaga przeprowadzenia otwartego konkursu zgodnie ze Statutem ZUT, a proces rekrutacji i zatrudniania nauczycieli akademickich na stanowiska badawcze i badawczo-dydaktyczne jest zgodny z Europejską Kartą Naukowca oraz Kodeksem postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych, co potwierdza nadane ZUT przez Komisję Europejską logo „HR Excellence in Research”. Najważniejszym celem stawianym w trakcie postępowania konkursowego jest wybór kandydata dysponującego wysokim poziomem prowadzonych badań naukowych oraz oferującego najwyższą jakość kształcenia. Podstawowymi kryteriami konkursowymi są: posiadane stopnie lub tytuł naukowy, dorobek naukowy, dorobek i doświadczenie dydaktyczne, znajomość języka obcego, inne kwalifikacje i doświadczenie zawodowe.

Istotnym elementem oceny kadry akademickiej jest weryfikacja poziomu kompetencji pracowników. Jakość naukowa kadry Wydziału mierzona jest liczbą i poziomem punktowym (zgodnie z listą czasopism MNiSW) opublikowanych prac naukowych, uzyskanych patentów lub innych sposobów ochrony własności intelektualnej, zdobytych projektów badawczych czy komercjalizowanych wyników badań naukowych. Władze WKŚiR na bieżąco, korzystając z systemu Panel2 ZUT, monitorują osiągnięcia publikacyjne pracowników. Ponadto, publikacje pracowników jednostek są analizowane, każdego roku, podczas podziału środków na Utrzymanie Potencjału Badawczego.

Do oceny jakości dydaktycznej kadry służą hospitacje, przeprowadzane zgodnie z planem sporządzanym przez Pełnomocnika Dziekana ds. jakości kształcenia, na początku każdego roku akademickiego. Planowe hospitacje doktorantów, wykładowców, adiunktów, pracowników naukowych ze stopniem doktora habilitowanego i tytułem profesora odbywają się raz na pięć lat. Ponadto zgodnie z obowiązującą na WKŚiR procedurą Dziekan ma prawo do podjęcia decyzji o pozaplanowej hospitacji nauczyciela akademickiego. Końcowa ocena z hospitacji zajęć dydaktycznych nauczyciela akademickiego uwzględnia pięć kluczowych kryteriów: formalne (punktualność, dyscyplina, kultura osobista i kontakt prowadzącego z grupą), merytoryczne (zgodność treści zajęć z sylabusem przedmiotu, przygotowanie prowadzącego do zajęć i dobór materiałów wykorzystywanych w trakcie zajęć), metodyczne (kompetencje i predyspozycje prowadzącego do nauczania, stosowane w trakcie zajęć metody, sposób przeprowadzania zajęć oraz sposób oceny studentów i jej zgodność z sylabusem), techniczne (wykorzystanie pomocy dydaktycznych i sprzętu laboratoryjnego itp.) oraz ocenę studentów wyrażaną bezpośrednio członkom zespołu hospitującego.

Kierownicy jednostek na WKŚiR na bieżąco prowadzą kontrole zajęć dydaktycznych oraz konsultacji prowadzonych przez podległych im pracowników na podstawie procedury wewnętrznej. Kontrolowana jest punktualność rozpoczęcia i zakończenia zajęć, zgodność tematu zajęć z planem zajęć i przygotowanie prowadzącego. W przypadku kontroli konsultacji zwracana jest uwaga na zgodność terminu konsultacji z obowiązującym planem zajęć prowadzącego, jego obecność na konsultacjach i udział studentów.

Każdy nauczyciel akademicki, podlega ocenie okresowej, która co do zasady przeprowadzana jest przynajmniej raz na 4 lata. Ocenę zarządza Rektor. Ocena ma charakter kompleksowy i podzielona jest na trzy działy: działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. By uzyskać pozytywną ocenę końcową, konieczne jest otrzymanie pozytywnych ocen za każdy ze wskazanych działów, stosownie do reprezentowanej grupy pracowniczej. W celu usprawnienia przeprowadzenia oceny okresowej implementowano elektroniczny formularz w Panelu2 ZUT, automatycznie zbierający dostępne dane o publikacjach, patentach, projektach, prowadzonych zajęciach, promotorstwie prac dyplomowych i innych działaniach pracowników. Pozostałe informacje wprowadzane są manualnie przez pracowników.

Poza oceną okresową nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku są oceniani przez studentów. W ankiecie studenta/doktoranta znajdują się pytania dotyczące: sposobu przekazywania wiedzy, sposobu prowadzenia zajęć oraz sposobu oceniania przez nauczyciela. Po zakończeniu procesu ankietyzacji przez studentów, ankiety są opracowywane i analizowane przez pracowników Działu Kształcenia. Nauczyciel, który otrzyma ocenę poniżej 3,0 podlega w następnym okresie hospitacji. Ocena z ankiety brana jest także pod uwagę przy ocenie okresowej pracowników. Sprawozdanie z ankiety omawiane było również corocznie na posiedzeniu Rady Dyscypliny i jest publikowane na stronie WKŚiR.

Dane opublikowane w Sprawozdaniu z podstaw funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia 2023/24 wskazują, iż na 24 hospitowanych w roku akademickim 2023/24 nauczycieli akademickich WKŚiR, 2 uzyskało średnią ocenę poniżej 5,0, w dwóch przypadkach treść zajęć była niezgodna z sylabusem, jeden nauczyciel nie był dostatecznie przygotowany do prowadzenia zajęć, a jeden nauczyciel nie wyjaśnił studentom zasad oceniania zajęć laboratoryjnych.

Należy zwrócić uwagę, iż stosowany system oceny pozwala na uzyskanie informacji zwrotnej jedynie o nauczycielu, a nie o konkretnych zajęciach realizowanych przez nauczyciela akademickiego, co utrudnia wdrażanie działań pozwalających na doskonalenie poszczególnych zajęć czy ich form na ocenianym kierunku.

Realizowana w Uczelni polityka oceny nauczyciela stwarza możliwości analizy rozwoju pracownika, monitorowanie problemów i podjęcie działań naprawczych. Do poprawy efektywności naukowej i dydaktycznej skłania system motywacyjny – z jednej strony wsparcie finansowe prac badawczych realizowanych przez pracowników, a także indywidualna gratyfikacja finansowa. Władze Wydziału we współpracy z Regionalnym Centrum Innowacji i Transferu Technologii oraz Działem Nauki udzielają wsparcia i pomocy w poszukiwaniu finansowania na prowadzenie badań, wsparcie uczestnictwa w programach badawczych i dydaktycznych. Nauczycielom akademickim, zgodnie z Regulaminem wynagradzania pracowników ZUT, przyznawane są nagrody Rektora za osiągnięcia w pracy zawodowej w zakresie: działalności naukowej, działalności dydaktycznej, działalności organizacyjnej oraz za całokształt dorobku, a także dodatki: za ponadprzeciętną aktywność naukową, badawczą, dydaktyczną, organizacyjną, projektową oraz innowacyjną.

Dodatkowym narzędziem wspierającym pracowników jest stwarzanie możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych. W latach 2019-2023 Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie realizował projekt "ZUT 4.0-Kierunek: Przyszłość", w ramach którego pracownicy mieli możliwość odbycia szkoleń m.in. z technik e-learningu, blended-learningu, story-tellingu, komunikacji naukowej w mediach tradycyjnych i społecznościowych, czy uczestniczenia w kursach językowych. Pracownicy Wydziału podnoszą swoje kompetencje zawodowe i dydaktyczne uczestnicząc w kursach,

szkoleniach i webinariach organizowanych przez Bibliotekę, Uczelniane Centrum Informatyki, Regionalne Centrum Informacji i Transferu Technologii lub Akademickie Biuro Karier.

Zadowolenie nauczycieli akademickich z funkcjonujących w ZUT systemów wspierania i motywowania do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych, w tym związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest raportowane w Sprawozdaniu z podstaw funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Wg danych z roku 2023/2024 36,8% nauczycieli ZUT wskazywało dostępność kursów rozwijających umiejętności dydaktyczne, z których skorzystali przynajmniej raz w roku, 16,8 % nauczycieli akademickich korzysta z kursów rzadziej niż raz w roku, natomiast 8,8 % nigdy nie korzystało z tej formy dokształcania. 22,4% ankietowanych oceniło bardzo dobrze, 8,0 % nie miało zdania, a 4,8 % respondentów wypowiedziało się negatywnie na temat możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych w Jednostce, w której są zatrudnieni. Możliwości awansu zawodowego 23,3 % ankietowanych oceniło jako bardzo dobre, a 8,8% jako niedostateczne. Satysfakcję z wykonywanej pracy na poziomie oceny 5,0 wyraziło 14,4% nauczycieli akademickich, na poziomie 4,0-4,5 - 63,2% nauczycieli akademickich, a 3,2 % oceniło ją poziomem niedostatecznym. Należy przy tym zwrócić uwagę na zaledwie 14% udział pracowników Uczelni w ankietyzacji. Na 68 pracowników WKŚiR w badaniu udział wzięło zaledwie 4 nauczycieli akademickich, co stanowi 5,9% ankietowanych.

Realizowana w Uczelni polityka kadrowa określa zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy, a nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem obowiązujących w ZUT procedur sprawują Pełnomocnicy Rektora: Rzecznik akademicki, Rzecznik zaufania, Rzecznicy dyscyplinarni (ds. nauczycieli akademickich, ds. doktorantów, ds. studentów), Pełnomocnik Rektora ds. równego traktowania. Dwustronną, szyfrowaną i w pełni poufną komunikację z sygnalistą zapewnia platforma Sygnanet.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy, potwierdzony awansami naukowymi, powiązany dyscypliną rolnictwo i ogrodnictwo, co pozwala na prawidłową realizację zajęć oraz nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Dobór nauczycieli akademickich, uwzględniający dorobek naukowy, doświadczenie, a także ich obciążenie dydaktyczne, zapewniają prawidłową realizację zajęć. Uczelnia stwarza warunki do rozwoju naukowego i dydaktycznego oraz monitoruje poziom zadowolenia nauczycieli akademickich w zakresie zaspakajania potrzeb szkoleniowych, funkcjonalności stosowanych narzędzi dydaktycznych. Weryfikacji nauczycieli akademickich w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem służą hospitacje zajęć. Jednym z pięciu kryteriów oceny hospitacji jest opinia studentów. Realizowana polityka kadrowa, w powiązaniu z systemem motywacji pracowników, daje możliwości transparentnego zatrudniania pracowników, a także doskonalenia kadry prowadzącej zajęcia i pozwala zarówno na rozwój naukowy nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, jak i kształtowanie kompetencji dydaktycznych.

Zasady rozwiązywania konfliktów, w tym także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, wszelkich form dyskryminacji i przemocy, regulują obowiązujące procedury ogólnouczelniane.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano.

Rekomendacje

Rekomenduje się:

1. Doskonalenie kompetencji kadry w zakresie uprawy winorośli i produkcji wina, co pozwoli na zwiększenie udziału zajęć specjalistycznych dedykowanych dla ocenianego kierunku w programie studiów, a w przyszłości zapewni dostępność wyspecjalizowanej kadry i zastępowalność nauczycieli akademickich niezbędną w perspektywie przyszłego rozwoju kierunku.
2. Stworzenie narzędzi pozwalających na ocenę przez studentów i monitorowanie jakości prowadzonych konkretnych zajęć (zwłaszcza specjalistycznych) i form ich realizacji, co ma szczególnie istotne znaczenie przy doskonaleniu nowych kierunków studiów, takich jak oceniany kierunek uprawa winorośli i winiarstwo, i dostosowywaniu ich do dynamicznie zmieniających się wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego i przyszłych pracodawców.

Zalecenia

Nie sformułowano.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT dysponuje 18 ogólnodostępnymi salami dydaktycznymi, w tym 6 salami wykładowymi (58 - 317 miejsc), 4 (16/17 stanowiskowymi) pracowniami komputerowymi, pracownią kreślarską oraz 7 salami audytoryjnymi. Sale są wyposażone w rzutniki multimedialne, wspierające proces dydaktyczny. W zasobach Wydziału jest też 37 sal, w tym 16 pracowni laboratoryjnych, z których dla studentów ocenianego kierunku są dedykowane m.in. Pracownia Botaniki i Agrobotaniki z 28 mikroskopami i kolekcją zielników, Laboratorium kultur in vitro (bioreaktor uniwersalny SPO-WKP, fitotron z wyposażeniem, komory laminarne, autoklawy, dejonizator Polwater CNX-200), czy Laboratorium genetyki (termocyklery, aparat do elektroforezy, czytnik spektrofotometryczny, sekwenator). Podczas zajęć dydaktycznych studenci korzystają także z Laboratorium mikrobiologicznego (mikroskopy, stanowiska do hodowli czystych kultur bakterii i drożdży), a wyposażenie Laboratorium OZE (instalacje agrofotowoltaiczne, urządzenia do kompostowania z odzyskiem ciepła, systemy do produkcji biogazu z odpadów organicznych) umożliwia poznanie potencjału energetycznego odpadów organicznych.

Doświadczenia poletkowe i wazonowe studenci realizują w zlokalizowanej na terenie Wydziału Hali Wegetacyjnej, a Ogrodnicza Stacja Badawcza w Ostoi (OSB), z kolekcją drzew, krzewów i roślin sadowniczych oraz uprawami warzywnymi (w tunelu foliowym, bezpośrednio w gruncie, w workach uprawowych, w cylindrach winidurkowych, na matach kokosowych) służy jako niezbędne zaplecze dydaktyczne do identyfikacji poszczególnych gatunków i odmian oraz nauki zabiegów agrotechnicznych (cięcia, formowania koron, nawożenia, stosowania zabiegów pielęgnacyjnych, ochrony przed chorobami i szkodnikami).

W roku 2008 w OSB w ramach projektu Interreg IVa Województwo Zachodniopomorskie i Meklemburgia Pomorze Przednie/Brandenburgia (lata realizacji 2010-2012), pt. „Projekt pilotażowy dotyczący uprawy winorośli i nowych gatunków roślin w regionie Pomerania” założono kluczową dla realizacji procesu dydaktycznego na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo konwencjonalną winnicę o powierzchni 0,25 ha. W winnicy, w rozstawie 1,5 m x 2,5 m, posadzono ponad 300 krzewów różnych odmian winorośli, w tym m.in. Regent, Solaris, Cabernet Cortis oraz Monarch. Winorośl prowadzono głównie w formie pojedynczego Guyota, a także w formach ze stałym ramieniem oraz wysokich typu parasol. W międzyrzędziach stosowano ugór herbicydowy. Aktualnie winnica jest modernizowana. Planowana jest wymiana nasadzeń oraz wykorzystanie nowoczesnej infrastruktury typowej dla uprawy winorośli takiej jak m.in. stacja meteorologiczna, system nawadniania i ochrony przed przymrozkami (flipery w rzędach winorośli), konstrukcja ochronna przed ptakami, ciągniki oraz sprzęt ciągnikowy i ręczny. Aby zapewnić studentom możliwości zdobywania kompetencji z zakresu uprawy winorośli Wydział ściśle współpracuje z Winnicą Pałacu Rajkowo w Smolęcinie (powierzchnia 4,7 ha), oddaloną o około 3 km od Ostoi oraz ekologiczną winnicą w Smolęcinie.

Do realizacji procesu produkcji wina dedykowane jest Laboratorium Technologii Produkcji Wina wyposażone w podstawowe urządzenia (m.in. hydroprasę, tanki fermentacyjne o poj. od 50 do 320 l ze stali kwasoodpornej z pływającą pokrywą, filtry, nalewarke, korkownicę, korkownicę szampańską, zakrętarke pneumatyczną, stojaki do wtórnej fermentacji, urządzenie do degorzowania, dozownik liqueur d'expédition, butle z gazami technicznymi (CO₂ oraz mieszką CO₂+N₂), Ribagas2 do kontrolowanego nasycania CO₂, etykieciarkę, aparat odpędowy). Należy zwrócić uwagę, że wyposażenie laboratorium nie pozwala na zapewnienie właściwych temperatur procesu fermentacji win, zróżnicowanych w zależności od rodzaju wina, a także odpowiednich warunków leżakowania win. W laboratorium panuje temperatura pokojowa, niewłaściwa dla procesu produkcji wina białego i różowego, refermentacji win musujących czy przechowywania zabutelkowanego wina, a tanki nie są zintegrowane z systemem chłodzenia.

W laboratorium można wykonać jedynie podstawowe analizy winiarskie (zawartość ekstraktu w moszczu, kwasowość ogólną, pH, zawartość etanolu) przy czym, ze względu na niewielką powierzchnię oraz brak stanowisk do indywidualnej pracy studenta, możliwości pracy w kilkuosobowej grupie są ograniczone. W przypadku rozwoju kierunku i zwiększenia liczby studentów w grupie powyżej 6 – 7 osób to laboratorium nie będzie spełniać swoich funkcji dydaktycznych. Podstawowy drobny sprzęt laboratoryjny (refraktometry, alkoholomierze, biurety, termometry, pipety, pH metry, zestawy destylacyjne) powinien być dostępny w większej ilości, tak by każdy student miał możliwość indywidualnego wykonywania prostych analiz winiarskich, pozwalających na szybką ocenę surowca, młodego wina oraz produktu finalnego.

Zarówno pracownicy, jak i studenci ZUT mają dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz wsparcie ze strony UCI – jednostki odpowiedzialnej za utrzymanie, rozwój i bezpieczeństwo usług

niezbędnych w procesie studiów - IRK i DXP - wewnętrznego systemu do rozliczeń studentów oraz pracowników. Usługi dostarczane przez UCI to:

- Microsoft 365 – dostęp do komunikacji elektronicznej (Outlook, MS TEAMS), obsługa pakietów licencji zawierających Word, Excel, Powerpoint etc., OneDrive (1 TB na dane w chmurze dla każdego użytkownika) oraz pozostałych narzędzi do pracy indywidualnej oraz zespołowej firmy Microsoft;
- integracja chmury MS OFFICE z wewnętrznymi systemami informatycznymi;
- proces autentykacji i autoryzacji do systemów i usług informatycznych Uczelni (Active Directory, Serwer Radius, podpis elektroniczny, certyfikaty);
- serwery wykorzystywane do utrzymywania serwisów informacyjnych Uczelni – wydziałów, katedr, kół naukowych, organizacji oraz konferencji, a także na potrzeby wewnętrznej usługi chmurowej Nextcloud Hub II;
- E-dziekanat – elektroniczny indeks oraz platforma do komunikacji oraz oceniania studentów.

UCI zapewnia także dostęp do specjalistycznego oprogramowania i licencji wspierających proces dydaktyczny m.in.: AnyLogic PLE, Ansys Academic Multiphysics Campus Solution, Pakiet Corel, PTC PRIME 7, Mathematica, Matlab w ramach licencji Total Academic Headcount (TAH), OriginPro 2023b, Statistica Rozszerzony Pakiet Akademicki + Zestaw PLUS, SOLIDWORKS Education Edition.

Pracownicy, a także studenci WKŚiR wykorzystują w procesie dydaktycznym platformę e-learningową Moodle. Wszyscy studenci posiadają własne konta z przypisanym loginem i hasłem, które umożliwiają logowanie się na platformie i korzystanie z materiałów dydaktycznych i innych jej opcji, w tym przysyłania zadań i komunikowania się z nauczycielami. Ponadto Laboratoria technologii OZE i OZE 2.0 umożliwiają obserwację on-line parametrów pracy wybranych urządzeń i systemów. Dane wyświetlane są na bieżąco na wielkoformatowym ekranie zlokalizowanym w holu budynku przy ul. Papieża Pawła VI nr 1 oraz dostępne są z dowolnych urządzeń mobilnych i komputerów stacjonarnych, nawet poza wewnętrzną siecią uczelnianą. Po uzyskaniu haseł dostępu możliwe jest także zdalne sterowanie urządzeniami oraz pobieranie danych pomiarowych i ich dalsze opracowywanie, np. w pracowniach komputerowych. Z tej innowacyjnej formy kształcenia na odległość chętnie korzystają nie tylko studenci WKŚiR, ale także z innych wydziałów ZUT (np. Wydział Techniki Morskiej i Transportu) oraz innych uczelni (np. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu), o czym świadczą liczniki odwiedzin zainstalowane w aplikacjach do obsługi urządzeń (ponad 1600 osób).

Studenci i pracownicy mają możliwość korzystania z serwisów internetowych Uczelni, wydziałów, kół i organizacji uczelnianych oraz stron pracowników ZUT. Studenci i nauczyciele pracują w systemie informatycznym E-usługi, w ramach którego funkcjonują m.in.: Portal Pracowniczy, E-dziekanat, E-edukacja, E-dysk. Poszczególne panele umożliwiają wprowadzenie ocen, gromadzenie informacji o dorobku naukowym, planowanie zajęć, komunikację ze studentami, ankietyzację, tworzenie własnych ankiet i egzaminów, obsługę w zakresie dyplomowania, a także udostępnianie materiałów dydaktycznych. Studenci mają możliwość zarządzania własnym profilem, śledzenia postępów w nauce, wypełniania ankiet. Studenci i pracownicy korzystają również z sieci międzyuczelnianej EDUROAM działającej w Europie. Dostęp do zasobów wewnątrz Uczelni umożliwia wydzielona na potrzeby studentów i pracowników wirtualna sieć VPN. Aplikacja mZUT umożliwia bieżące śledzenie planów zajęć, ogłoszeń i aktualności.

Infrastruktura i wyposażenie WKŚiR spełnia potrzeby osób z niepełnosprawnością. Budynki WKŚiR, w których odbywają się zajęcia, są zwykle przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Do każdego z nich możliwy jest wstęp psa asystującego. Na wszystkich parkingach Wydziału zlokalizowane są po dwa miejsca postojowe przeznaczone dla osób z niepełnosprawnością. Budynki posiadają wejścia dostępne dla osób z niepełnosprawnością narządu ruchu. We wszystkich tych budynkach znajdują się przystosowane toalety oraz ciągi komunikacyjne. W większości budynków funkcjonują windy. Na drzwiach najważniejszych pomieszczeń Wydziału (wejścia, dziekanat, sale wykładowe i audytoryjne, biblioteka) znajdują się tabliczki informacyjne z oznaczeniem w systemie Braille'a. Na wyposażeniu WKŚiR znajdują się cztery krzesła ewakuacyjne, umożliwiające w razie potrzeby bezpieczną ewakuację osób z dysfunkcją narządu ruchu. Ze względu na specyfikę budynku WKŚiR, w szczególności liczne stopnie i progi, wskazane byłoby ze względów bezpieczeństwa oznaczenie ich taśmami ostrzegającymi.

Uczelnia zapewnia narzędzia dydaktyczne, ułatwiające realizację zajęć z udziałem osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności oraz szczególnymi potrzebami. Do dyspozycji studentów i nauczycieli akademickich są wspomagające, specjalistyczne sprzęty i urządzenia:

- stanowiska w pracowniach komputerowych, wyposażone w monitory z ekranem dotykowym, o przekątnej ekranu powyżej 23 cali i ruchomą podstawą, pozwalające na pełne uczestnictwo w procesie kształcenia studentom z niektórymi niepełnosprawnościami narządu wzroku lub ruchu;
- projektory multimedialne (5 szt.) o odpowiednio wysokim poziomie jasności (ok. 5500 ANSI), umożliwiającym osobom z niepełnosprawnością narządu wzroku łatwiejszy odbiór treści wykładowych;
- przenośne systemy nagłośnienia, zestaw Roger wspomagający słyszenie, przenośne pętle indukcyjne (2 szt.), dyktafon cyfrowy z zaawansowanym odtwarzaniem, dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością narządu wzroku, wyposażony w funkcję przewodnika głosowego odczytującego menu, umożliwiającą obsługę urządzenia bez patrzenia na wyświetlacz;
- lupa elektroniczna Visolux HD, stanowiąca pomoc dla studentów z niepełnosprawnością narządu wzroku, umożliwiającą duży stopień powiększenia tekstu, przy relatywnie dużym polu widzenia;
- zestaw urządzeń 3D (skaner i drukarka), pozwalający na przygotowanie niestandardowych pomocy edukacyjnych w postaci modeli, ułatwiających osobom z niepełnosprawnością narządu wzroku utrwalenie wiedzy teoretycznej oraz zobrazowanie struktury obiektów i procesów technologicznych;
- krzesła profilaktyczno-ortopedyczne (7 szt.).

Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość zgłaszania problemów do powołanego przez Rektora ZUT Pełnomocnika ds. studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami. W 2020 roku zostało powołane Biuro Wsparcia Osób z Niepełnosprawnością ZUT (BON), które podlega bezpośrednio Prorektorowi ds. studenckich. Zapewnia wsparcie w procesie rekrutacji, kształcenia i prowadzenia badań naukowych. Oferuje również bezpłatne wsparcie psychologiczne dla studentów i doktorantów Uczelni.

System biblioteczno-informacyjny ZUT to Biblioteka Główna (Oddział Informacji Naukowej i Patentowej z Ośrodkiem Informacji i Dokumentacji Naukowej, Ośrodkiem Informacji Patentowej i Normalizacyjnej oraz Sekcją ds. Otwartej Nauki, Oddział Udostępniania Zbiorów z Wypożyczalnią, Czytelnią Główną i Sekcją ds. Wypożyczeń Międzybibliotecznych, Oddział Gromadzenia i Opracowania

Zbiorów z Pracownią Zasobów Cyfrowych) wraz z 12 bibliotekami specjalistycznymi, m.in. Biblioteką Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa.

Biblioteka Główna prowadzi repozytorium instytucjonalne ZUT oraz współtworzy moduł Repozytorium Danych Badawczych – na platformie MOST Danych. W Pracowni Zasobów Cyfrowych digitalizuje się zbiory archiwalne, stanowiące regionalne i narodowe dziedzictwo kulturowe, jak również dorobek naukowy pracowników ZUT. Wersje cyfrowe dokumentów udostępniane są w Zachodniopomorskiej Bibliotece Cyfrowej „Pomerania”, jak również w repozytorium instytucjonalnym ZUT.

Dzięki udziałowi w konsorcjach oraz umowom z dystrybutorami naukowych baz danych Biblioteka Główna zapewniła w 2024 roku zdalny dostęp do pełnych tekstów 27 331 tytułów czasopism zagranicznych oraz 269 128 tytułów książek elektronicznych.

Biblioteka Główna korzysta z zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz zawiera umowy indywidualne z dostawcami baz, co w 2024 roku umożliwiło licencjonowany dostęp do następujących pełnotekstowych baz danych (14): ACS (American Chemical Society), ProQuest Ebook Central, Ebsco, Ibuk Libra, IEEE Xplore, Knovel Library, Nature, Proquest, Science, ScienceDirect, Sigma, Springer, Wiley Online Library oraz bibliograficzno-abstraktowych (4): Chemical Abstracts, Reaxys, Scopus, Web of Science Core Collection. Dodatkowo w 2024 r. zorganizowano 6 promocyjnych dostępów testowych. Ze strony domowej Biblioteki dostępne było łącznie 230 zagranicznych i polskich serwisów, baz danych, repozytoriów naukowych oferowanych przez różnych dostawców i firmy z sektora technologii informacyjnych.

Użytkownicy mają ponadto dostęp elektroniczny do zbioru liczącego ponad 30 000 Polskich Norm i dokumentów normalizacyjnych. Normy są obecnie udostępniane przez portal „Wiedza” PKN. Wszystkie katalogi i bazy dostępne są ze strony domowej Biblioteki Głównej ZUT w Uczelnianej Sieci Komputerowej oraz z komputerów domowych przez wirtualną sieć prywatną (VPN). W Bibliotece Głównej znajduje się książkomat, który umożliwia wypożyczanie oraz zwrot materiałów bibliotecznych w systemie 7/24. Wszelkie materiały biblioteczne niedostępne w sieci biblioteczno-informacyjnej ZUT sprowadzane są drogą wypożyczeni międzybibliotecznych z bibliotek krajowych oraz z zagranicy za pomocą serwisu SUBITO. Biblioteka Główna ZUT zapewnia również dostęp do Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych ACADEMICA.

Zbiory dedykowane studentom ocenianego kierunku stanowią ok. 35% całości zbiorów. Niestety pozycje bezpośrednio związane z tematyką uprawy winorośli i produkcji wina są nieliczne (Margalit Y. Technologia produkcji wina 2014 – 4 egz., Myśliwiec R. 101 odmian winorośli 2023 – 2 egz., Mazurek J. Nawożenie winorośli z elementami agrotechniki 2023 – 1 egz., red. Myśliwiec R, Wawro E. Winorośli i wino część 1, 2018 – 5 egz., red. Myśliwiec R, Wawro E. Winorośli i wino część 2, 2018 – 5 egz.) i wymagają aktualizacji.

Baza dydaktyczna i materialna wykorzystywana w realizacji kształcenia jest rokrocznie oceniana zgodnie z wydziałową procedurą badania i oceny bazy laboratoryjnej oraz materialnej do realizacji dydaktyki i zamieszczana w Sprawozdaniu z podstaw funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Protokół zbiorczy oceny stanu technicznego i warunków prowadzenia zajęć w salach ogólnodostępnych oraz protokół zbiorczy oceny stanu bazy dydaktycznej i materialnej Jednostki, podsumowujące stan obecny przedkładane są Dziekanowi, który podejmuje decyzje ws. remontów lub modernizacji na kolejny rok.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura badawczo-dydaktyczna wykorzystywana do prowadzenia kierunku uprawa winorośli i winiarstwo, począwszy od aparatury i specjalistycznego sprzętu, poprzez dostęp do oprogramowania umożliwiającego przygotowanie niezbędnych materiałów dydaktycznych, pozwala na poprawną realizację zajęć, przy obecnej liczbie studentów na ocenianym kierunku, i zapewnia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Infrastruktura informatyczna Wydziału oraz bezpieczny dostęp do sieci bezprzewodowej pozwalają na prawidłową realizację zajęć, w tym także zajęć z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń oraz liczba stanowisk badawczych i komputerowych, są w większości przypadków odpowiednie w stosunku do liczebności studentów w grupie, a mając na uwadze niewielką liczbę studentów – umożliwiają właściwy przebieg procesu kształcenia, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych, zgodnie z zasadami BHP. Prawidłowy przebieg procesu uczenia się zapewnia także dogodny dostęp do aktualnych zasobów bibliotecznych, zarówno w formie tradycyjnej, jak i cyfrowej, aczkolwiek pozycje z zakresu uprawy winorośli i technologii winiarstwa wymagają aktualizacji, także o zasoby obcojęzyczne. Aktualne i kluczowe dla kierunku pozycje (a jest ich zaledwie 5) są dostępne w 1, 4 lub 5 egzemplarzach.

Większość budynków i pomieszczeń jest przystosowanych do potrzeb osób z dysfunkcją narządu ruchu, a biblioteka i sale dydaktyczne także do potrzeb osób niedowidzących i niedosłyszących, gwarantując im pełen udział w kształceniu i rozwijaniu działalności badawczej. Wypracowane w Uczelni procedury zapewniają systematyczny przegląd infrastruktury i jej modernizację.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano.

Rekomendacje

Rekomenduje się:

1. Dostosowanie laboratoriów dydaktycznych w taki sposób, aby umożliwić zapewnienie właściwych warunków prowadzenia procesu fermentacji i leżakowania w zależności od rodzaju wina (z zachowaniem właściwych dla rodzaju wina temperatur).
2. Doposażenie pracowni analizy wina w podstawowy drobny analityczny sprzęt winiarski.
3. Aktualizację zasobów bibliotecznych z zakresu uprawy winorośli i produkcji wina.
4. Oznaczenie taśmami ostrzegającymi niebezpiecznych przeszkód na drogach komunikacyjnych.

Zalecenia

Nie sformułowano.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym stanowi jeden z kluczowych filarów rozwoju kierunku uprawa winorośli i winiarstwo na Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie. Koncepcja kształcenia, efekty uczenia się oraz treści programowe zostały od początku budowane z aktywnym udziałem przedstawicieli branży winiarskiej i instytucji wspierających rolnictwo. Opisane formy współpracy są zgodne z profilem ogólnoakademickim, celami kształcenia i dyscypliną naukową właściwą dla kierunku. W opracowywaniu i weryfikacji programu uczestniczą interesariusze zewnętrzni, m.in. właściciele winnic, eksperci ds. technologii produkcji wina, przedstawiciele instytucji doradczych oraz firm zajmujących się uprawą winorośli. W skład komisji programowej kierunku wchodzi m.in. osoby aktywne zawodowo w branży winiarskiej.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przybiera zróżnicowane formy – od udziału w konsultacjach programowych, przez wspólną realizację projektów badawczych (np. w ramach PROW – Współpraca 4.2), aż po organizację praktyk zawodowych, szkoleń, seminariów i zajęć terenowych. Uczelnia współpracuje z takimi jednostkami jak: Winnica Turnau w Baniewicach, Winnica Pałacu Rajkowo, Winnica Kojder, Ogrodnicza Stacja Badawcza w Ostoi, a także z zagranicznymi ośrodkami naukowymi – Uniwersytetem Rolniczym w Plovdiv (Bułgaria), Uniwersytetem w Neubrandenburgu (Niemcy), czy Instytutem Winiarskim we Fryburgu.

Na poziomie strukturalnym Uczelnia powołała Radę Konsultacyjną Wydziału, której zadaniem jest opiniowanie strategii rozwoju, współtworzenie programów studiów, pomoc w organizowaniu praktyk, szkolenia studentów, a także formułowanie rekomendacji w zakresie treści dyplomowych o charakterze aplikacyjnym. Interesariusze zewnętrzni uczestniczą również w wykładach otwartych, seminariach i warsztatach organizowanych dla studentów i pracowników Uczelni.

Uczelnia prowadzi także stały monitoring potrzeb rynku pracy oraz losów absolwentów – narzędziem w tym zakresie są cykliczne badania ankietowe absolwentów i pracodawców analizowane przez Biuro Karier. Informacje te służą do przeglądu i aktualizacji programu studiów oraz weryfikacji zgodności efektów uczenia się z rzeczywistymi potrzebami rynku pracy.

W czasie pandemii COVID-19 współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym była kontynuowana w formule zdalnej – zarówno w zakresie realizacji praktyk, jak i konsultacji programowych oraz wspólnych działań edukacyjnych i badawczych.

Dodatkowo prowadzona jest współpraca z jednostkami samorządowymi, szkołami średnimi i technikami ogrodniczymi (m.in. Centrum Edukacji Ogrodniczej w Szczecinie, ZS nr 2 w Choszczynie, ZS nr 5 w Stargardzie), co wpisuje się w misję regionalnego zaangażowania i budowania ciągłości edukacyjnej w obszarze winiarstwa.

Przykłady współpracy obejmują m.in. organizację zajęć terenowych w Winnicy Rajkowo oraz Sadach Rajewskich, udział studentów i pracowników ocenianego kierunku w dorocznych wydarzeniach branżowych, takich jak Festiwal Wina Pomorza Zachodniego, a także realizację projektów badawczo-wdrożeniowych w konsorcjach „Wino bez siarki” i „Wino warte zachodu”. W ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym Uczelnia uczestniczyła także w przygotowaniu ekspertyz

i opracowań przestrzennych – m.in. koncepcji winiarni gminnej dla Gminy Santok – oraz pełniła funkcje eksperckie na zlecenie ANR, KOWR i innych instytucji regionalnych.

Monitorowanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowane jest systemowo przez jednostki organizacyjne ZUT, w tym Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii (RCliTT), Centrum Dydaktyczno-Badawcze Nanotechnologii, wydziały oraz Szkołę Doktorską. Do działań tych należą m.in. doradztwo projektowe, transfer technologii, organizacja wydarzeń branżowych, promocja oferty naukowo-badawczej oraz bieżący kontakt z partnerami zewnętrznymi. Wnioski z tych działań są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji w procesie doskonalenia programu studiów i dostosowywania go do potrzeb rynku pracy.

Współpraca z otoczeniem ma charakter stały, trwały i realny, co zostało potwierdzone podczas spotkania ZO PKA z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma charakter trwały, systemowy i powiązany z celami kształcenia na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo. Przedstawiciele branży uczestniczyli w opracowaniu programu studiów i efektów uczenia się, a obecnie biorą udział w jego cyklicznej weryfikacji jako członkowie komisji programowej oraz Rady Konsultacyjnej. Współpraca realizowana jest poprzez wspólne projekty badawczo-wdrożeniowe, praktyki zawodowe, zajęcia terenowe i wydarzenia branżowe. Monitoring losów absolwentów oraz potrzeb rynku prowadzony jest z wykorzystaniem narzędzi analitycznych. Wnioski z tych działań są wykorzystywane do doskonalenia współpracy i programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

Nie sformułowano

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Zarówno Władze Uczelni, jak i Władze Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa dostrzegają istotę współpracy międzynarodowej i znaczenie jej stałego rozwoju nie tylko w obszarze badawczym, lecz także w pozyskiwaniu nowych studentów i pracowników. Świadczą o tym założenia Strategii Rozwoju ZUT na lata 2021-2025, wśród których współpraca między ludźmi, instytucjami i krajami oraz zwiększenie stopnia umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego stanowi jeden z kluczowych aspektów podnoszenia jakości kształcenia. Również Strategia Rozwoju WKŚiR na lata 2021-2025 wskazuje umiędzynarodowienie, jako jeden z celów strategicznych, zwracając uwagę na aktywne poszerzanie wachlarza usług edukacyjnych i rozwój form mobilności międzynarodowej, jak również przygotowanie Wydziału do prowadzenia skutecznej współpracy międzynarodowej.

Koordinację działań związanych z umiędzynarodowieniem Dziekan WKŚiR powierzył Pełnomocnikowi ds. dydaktycznej współpracy międzynarodowej, którego zadaniem jest m.in. monitorowanie i doskonalenie procesu umiędzynarodowienia oraz promowanie programów wymiany międzynarodowej. Ma to istotne znaczenie, zwłaszcza, że bazując na danych zawartych w Raporcie samooceny należy stwierdzić, iż mobilność studentów WKŚiR w ciągu ostatnich 5 lat była znikoma (1 wyjazd). Zdecydowanie lepiej przedstawiała się mobilność kadry dydaktycznej Wydziału (15 wyjazdów w latach 2019-2024).

Efektem działań promocyjnych jest zwiększone, w bieżącym roku akademickim, zainteresowanie studentów WKŚiR aplikowaniem o wyjazdy na praktyki. Dotyczy to także studentów ocenianego kierunku uprawa winorośli i winiarstwo (UWiW), spośród których 6 osób zadeklarowało chęć realizacji praktyk w Plovdiv (Bułgaria), a 2 osoby zdecydowały się na studia częściowe (1 osoba w Boku University w Wiedniu i 1 osoba w Uniwersytecie im. Aldo Moro w Bari, Włochy).

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na WKŚiR przejawia się w stwarzaniu dogodnych warunków do wymiany studentów oraz pracowników w ramach programów Erasmus+ i CEEPUS, przyjmowaniu i wysyłaniu studentów na praktyki w ramach programu IAESTE+, Vulcanus in Japan, DAAD oraz tworzeniu i corocznej aktualizacji oferty przedmiotów w językach obcych dla studentów zagranicznych, a także nawiązywaniu kontaktów z zagranicznymi jednostkami naukowymi i zapraszaniu ich pracowników do realizacji zajęć dydaktycznych ze studentami ZUT.

W ramach programu Erasmus+ ZUT współpracuje z 17 uczelniami, tj. Universität für Bodenkultur Wien, Agricultural University Plovdiv, University of Crete, Agriculture University of Athens, University of Peloponnese, University of South Bohemia, Mendel University in Brno, Czech University of Life Sciences Prague, University of Almería, Universidad Miguel Hernández de Elche, Aleksandras Stulginkis University Kowno, Humboldt Universität zu Berlin, Fachhochschule Eberswalde, Hochschule für Technik und Wirtschaft, Fachhochschule Neubrandenburg, Polytechnic Institute of Viseu, Slovak Agricultural University in Nitra (dane ze stycznia 2025).

W 2019 roku WKŚiR przystąpił do sieci Renewable Energy Source, w ramach Programu CEEPUS, co umożliwia wyjazdy studentów oraz kadry do Slovak University of Agriculture in Nitra (Faculty of Agricultural Engineering), Agricultural University of Tirana, University of Sarajevo, University of East Sarajevo, Angel Kanchev University of Rousse, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, University of Applied Sciences of Rijeka, Polytechnic of Šibenik, Brno University of Technology, Mendel University

in Brno, Czech University of Life Sciences Prague, VŠB – Technical University of Ostrava, Institute of Technology and Business in Ceske Budejovice, Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, University of Debrecen, Ss. Cyril und Methodius University in Skopje, University St. Kliment Ohridski – Bitola, Poznan University of Technology, Kielce University of Technology, Koszalin University of Technology, Wrocław University of Science and Technology, Warsaw University of Life Sciences, Technical University of Cluj-Napoca, University of Belgrade, University of Novi Sad, University of Kragujevac, University in Prishtina with temporary seat in Kosovska Mitrovica, Slovak University of Technology in Bratislava oraz University of Maribor.

Ponadto wydaje się, iż przynależność ZUT do sojuszu EUNICoast - European Alliance of Islands, Ports and Coastal Territories (Université Le Havre Normandie (ULHN) Francja, Åland University of Applied Sciences (HA) Szwecja, Burgas Free University (BFU) Bułgaria, EMUNI University (EMUNI) Słowenia, University of the Antilles (UA) Francja, University of Sassari (UNISS) Włochy, University of the Azores (Uac) Portugalia, University of the Balearic Islands (UIB) Hiszpania, University of Dubrovnik (UNIDU) Chorwacja, University of Patras (UPATRAS) Grecja, Stralsund University of Applied Sciences (HOST) Niemcy) powinna w najbliższych latach wpłynąć pozytywnie na mobilność studentów i kadry akademickiej oraz rozwój badań naukowych oraz konkurencyjność europejskiego szkolnictwa wyższego.

Kompetencje językowe studentów potwierdzane są egzaminem przeprowadzanym przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych. Nauczyciele sygnalizują zauważalną poprawę znajomości języka angielskiego na przestrzeni ostatnich lat. Obecnie coraz więcej studentów posługuje się językiem obcym na poziomie C1 lub wyższym. Przed wyjazdem na semestr studiów w ramach programów międzynarodowych student ma możliwość zdawania nieodpłatnego egzaminu językowego organizowanego przez SPNJO, potwierdzającego znajomość języka na odpowiednim dla danej uczelni poziomie. Ponadto studenci zobligowani są do korzystania z systemu Online Linguistic Support (OLS), badającego przyrost kompetencji językowych po wyjeździe.

Pracownicy WKŚiR w roku akademickim 2025/2026 przygotowali bogatą ofertę zajęć w językach obcych (74), w tym 64 w języku angielskim, 8 w języku niemieckim oraz 2 - w języku bułgarskim. W ofercie tej znajdują się również zajęcia powiązane z ocenianym kierunkiem: *biochemistry, quality assessment of selected horticultural crops, biology of crop yielding, basics of plant growing, introduction to the sommelier course, plant pathology, plant physiology, principles of plant breeding* czy *Билкарство* (zajęciat w języku bułgarskim).

Uczelnia stara się wspierać kadrę dydaktyczną w zakresie doskonalenia umiejętności prowadzenia zajęć w językach obcych, organizując szkolenia: *metodyczne z metod wykładania w języku angielskim* (10 h, maj 2021), z różnic kulturowych pt. *developing intercultural competence in higher education* (8h, maj 2022), rozwijające umiejętność budowania pozytywnych relacji oraz efektywnej komunikacji w środowisku wielokulturowym pt. *stereotypy i uprzedzenia* (6h, czerwiec 2023).

Umieędzynarodowienie procesu kształcenia podlega corocznej weryfikacji przez Pełnomocnika Dziekana ds. dydaktycznej współpracy międzynarodowej. Wyniki oceny zamieszczane są w sprawozdaniu Dziekana oraz w Sprawozdaniu z podstaw funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia przygotowywanym przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia i służą doskonaleniu procesu umieędzynarodowienia kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zarówno Uczelnia, jaki i Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT stwarzają warunki do umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Studenci mogą korzystać z programów wymiany Erasmus+, CEPUS, a współtworzenie sojuszu EUNICoast - European Alliance of Islands, Ports and Coastal Territories będzie sprzyjało mobilności kadry akademickiej i studentów. Wydział dużo uwagi poświęca kształceniu językowemu studentów, bowiem oprócz kursów języka obcego zgodnych z programem studiów posiada w ofercie również zajęcia w języku angielskim i bułgarskim.

Władze Wydziału dostrzegają konieczność zdobywania także praktycznych doświadczeń na arenie międzynarodowej, zachęcając studentów do realizacji praktyk zawodowych w krajach o tradycjach winiarskich. Działania w zakresie umiędzynarodowienia są monitorowane przez Pełnomocnika Dziekana ds. dydaktycznej współpracy międzynarodowej i służą intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

Warto rozważyć możliwości korzystania z oferty zajęć obcojęzycznych nie tylko przez studentów zagranicznych, lecz także przez studentów ocenianego kierunku, co wpłynęłoby pozytywnie na rozwijanie kompetencji językowych oraz budowanie środowiska wielokulturowego.

Zalecenia

Nie sformułowano.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo zapewnione jest odpowiednie wsparcie dla studentów, które realizowane jest przez wiele osób i jednostek powiązanych z ocenianym kierunkiem i Uczelnią, między innymi Władze Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego, Władze Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa (WKŚiR) ZUT, kadre akademicką, przedstawicieli i pracowników jednostek uczelnianych (w tym przede wszystkim dziekanatu, bibliotek, Biura Karier, Działu Mobilności Międzynarodowej), opiekunów roku, przedstawicieli Sejmiku Wydziałowego Samorządu Studenckiego WKŚiR. Instrumenty wsparcia oferowane studentom ocenianego kierunku, jak i ogólnie wsparcie są stałe oraz kompleksowe oraz uwzględniają indywidualne podejście do pojawiających się potrzeb

studentów. Zapewniony jest stały dostęp do materiałów dydaktycznych poprzez wykorzystywane systemy informatyczne (głównie platforma MS Teams). Zapewniona jest możliwość korzystania z konsultacji z nauczycielami akademickimi i osobami prowadzącymi zajęcia, jak również możliwość spotkania z Władzami Wydziału podczas zaplanowanych dyżurów. W opinii studentów wyrażonej podczas spotkania z ZO PKA, zapewniane wsparcie jest dla nich odpowiednie i spełnia potrzeby związane ze studiowaniem ocenianego kierunku.

Studentom zapewnia się wsparcie w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej i udziału w działalności o charakterze naukowym. Wydział zapewnia studentom dostęp do bazy laboratoryjnej oraz wsparcie w zakresie prowadzenia badań naukowych. Studenci - zarówno indywidualnie, jak i w ramach działalności w kole naukowym - mogą ubiegać się o sfinansowanie działalności przez Prorektora ds. studenckich. Studenci zrzeszeni w kołach naukowych mają zapewnione wsparcie merytoryczne udzielane przez wyznaczonego opiekuna koła, jak również otrzymują dofinansowanie podejmowanych działań ze środków przeznaczonych na działalność naukową, wychowawczą, kulturalną i sportowo-rekreacyjną studentów (rozdysponowywaną przez przedstawicieli Parlamentu Samorządu Studentów ZUT). Dodatkową formą wsparcia finansowego jest możliwość ubiegania się o dofinansowanie z budżetu dziekańskiego. Potwierdzeniem zapewnianego wsparcia w zakresie rozwoju naukowego są między innymi wykorzystanie w audycji Radia Polskiego Wina wyników pracy inżynierskiej jednej ze studentek kierunku oraz planowane wydanie publikacji naukowej „Cluster removal as an agrotechnical treatment improving the yield parameters of several grapevine cultivars growing in the cold climatic zone conditions of Poland”, w której udział miał student ocenianego kierunku. Dodatkowo uczelnia poinformowała ZO PKA, że studenci kierunku są w trakcie prowadzenia badań naukowych nad rozmnażaniem winorośli i roślin sadowniczych w szklarni i w tunelu foliowym na terenie Hali Wegetacyjnej (wchodzącej w skład infrastruktury Uczelni), czego efektem będzie przygotowanie publikacji naukowej. Zapewnione zostało również wsparcie w zakresie wejścia na rynek pracy i kształtowania kompetencji przydatnych na rynku pracy – za jego realizację odpowiada Biuro Karier ZUT, które aktywnie wspiera studentów. W ramach oferty Jednostki, studenci kierunku uprawa winorośli i winiarstwo mogą skorzystać między innymi z indywidualnego doradztwa zawodowego, wsparcia w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych oraz przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej. Jednostka organizuje szkolenia, warsztaty kompetencyjne oraz spotkania z przedstawicielami środowiska społeczno-gospodarczego, czego przykładem są między innymi Targi Pracy „KARIERA”. Dodatkowo Uczelnia prowadzi bazę aktualnych ofert pracy, staży i praktyk dostępnych dla studentów ocenianego kierunku.

Studenci wyróżniający się wynikami w nauce lub innymi osiągnięciami mogą ubiegać się o stypendium Rektora lub stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Najlepsi absolwenci danego roku mogą ubiegać się o umorzenie raty kredytu studenckiego. Studenci wyróżniający się szczególnie dobrymi wynikami w nauce mogą ubiegać się również o nagrody i wyróżnienia Rektora, pierwszeństwo przy kwalifikacji m.in. wyboru specjalności studiów oraz mogą zostać wpisani do Złotej Księgi Absolwentów ZUT. Studenci biorący udział w zawodach krajowych i międzynarodowych mogą ubiegać się o zgodę na odbywanie studiów według indywidualnej organizacji studiów. Zasady przyznawania gratyfikacji na poziomie uczelnianym opisane są w stosownych zarządzeniach i regulaminach. Dodatkowo studenci informowani są o konkursach i inicjatywach, między innymi o Nagrodzie Prezydenta Miasta Szczecin. W opinii studentów system motywacyjny i gratyfikujący jest zgodny z ich potrzebami, o czym poinformowany został na spotkaniu ZO PKA. Studenci kierunku uprawa winorośli i winiarstwo mają możliwość skorzystania i zaangażowania się w różne aktywności organizowane w

Uczelni. Do takich można zaliczyć m.in. Inkubator Przedsiębiorczości, Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego ZUT w Szczecinie, Chór Kameralny ZUT w Szczecinie, Bractwo Czapki Studenckiej "Animus", Chór Akademicki im. prof. Jana Szyrockiego.

Wsparcie studentów dostosowane jest do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami oraz znajdującymi się w różnych trudnych sytuacjach życiowych. Za zapewnienie wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami odpowiada uczelniane Biuro Wsparcia Osób z Niepełnosprawnością przy wsparciu Pełnomocnika Dziekana ds. osób z niepełnosprawnością na poziomie wydziałowym. Oferta Jednostki wspomaga studentów na każdym etapie studiów - od rekrutacji, przez okres studiów, aż do ich zakończenia. Studenci mają możliwość skorzystania między innymi z bezpłatnej pomocy psychologicznej, poradnictwa zawodowego, oferty szkoleń, warsztatów i spotkań indywidualnych, które wspierają rozwój umiejętności społecznych i zawodowych. Studenci z indywidualnymi potrzebami mają możliwość dostosowania procesu dydaktycznego do swoich potrzeb, celem zapewnienia równych szans i równego dostępu do edukacji, między innymi poprzez zmianę formy egzaminów, zaliczeń oraz prowadzenia zajęć. W ramach zapewnionego funduszu Biuro ma możliwość zorganizowania wsparcia asystenta, tłumacza języka migowego lub wypożyczenia sprzętu i urządzeń wspierających studentów z niepełnosprawnościami. Studenci znajdujący się stale lub przejściowo w trudnej sytuacji życiowej mogą ubiegać się o stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych lub zapomogę - zasady przydzielania świadczeń określa Regulamin świadczeń dla studentów Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie. Osoby z niepełnosprawnościami, zmagające się z trudną sytuacją życiową, będące rodzicami (lub w ciąży) mogą ubiegać się o realizację studiów według indywidualnej organizacji studiów. W przypadku wystąpienia choroby lub innych ważnych okoliczności (w tym bycia rodzicem lub kobietą ciężarną) mogą ubiegać się o urlop od zajęć dydaktycznych. Zasady przydzielania tego urlopu określa Regulamin studiów. W ramach inicjatywy Akcja Akademik, studenci mogą ubiegać się o przyznanie miejsca w jednym z domów studenckich. Zespół oceniający PKA został poinformowany, że każdy student ubiegający się o miejsce otrzymuje swój przydział, na co istotny wpływ ma bardzo bogata baza infrastrukturalna Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego

Na ocenianym kierunku funkcjonują procedury określające zasady zgłaszania i rozstrzygania skarg oraz rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów. Pierwszą drogą jest zgłaszanie swoich problemów poprzez przedstawicieli studentów w poszczególnych gremiach, funkcjonujących w Uczelni. Skargi mogą być zgłaszane pisemnie bezpośrednio do Dziekana lub do Władz Rektorskich. Studenci mogą również liczyć na wsparcie opiekuna roku, który zapewnia stałe wsparcie w przypadku pytań bądź problemów. Dodatkowo dla studentów chcących zachować anonimowość została przygotowana skrzynka, do której mogą zgłaszać swoje uwagi, skargi i wnioski. Przyjęta została procedura postępowania w sytuacjach konfliktowych i patologicznych na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa, która szczegółowo określa przebieg postępowania w przypadkach występowania konfliktu lub sytuacji patologicznej.

Uczelnia prowadzi działania na rzecz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy. Wprowadzona została procedura przeciwdziałania mobbingowi w Uczelni, która określa procedury zgłoszenia, postępowania, prowadzenia dokumentacji oraz ogólnie obszaru związanego z przeciwdziałaniem tego typu sytuacjom. Rektor powołał również Rzecznika zaufania, do którego zadań należy informowanie na temat zasad przeciwdziałania mobbingowi, udzielanie wsparcia, inicjowanie szkoleń i wsparcie w postępowaniach. Studenci na pierwszym roku studiów odbywają obowiązkowe szkolenie BHP oraz są zapoznawani z zasadami bezpieczeństwa. Studenci pierwszego

roku biorą również udział w spotkaniach i szkoleniach, których celem jest przedstawienie poszczególnych form wsparcia i możliwości stwarzanych przez Uczelnię, w tym Wydział. Studenci kierunku uprawa winorośli i winiarstwo biorą również udział w spotkaniach z przedstawicielami służb, które mają na celu edukację oraz zapewnienie bezpieczeństwa. Przykładem takich spotkań jest spotkanie dot. wpływu narkotyków na zdrowie i życie oraz spotkanie edukacyjne poświęcone szeroko rozumianemu mobbingowi przeprowadzone przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Wsparcie administracyjne zapewniane jest przede wszystkim przez pracowników dziekanatu, jak również przez przedstawicieli innych działów administracji Uczelni. W opinii studentów, wyrażonej podczas spotkania z ZO PKA, kadra administracyjna zapewnia profesjonalną oraz efektywną pomoc. Godziny funkcjonowania jednostek są dostosowane do planu zajęć, a poza możliwością bezpośredniego kontaktu z pracownikami, studenci mogą również kontaktować się telefonicznie i przy wykorzystaniu poczty elektronicznej.

Na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa funkcjonuje Sejmik Wydziałowego Samorządu Studenckiego, będącego częścią uczelnianego Parlamentu Samorządu Studentów ZUT. W ramach jego działań przedstawiciele studentów Wydziału reprezentują interesy studentów przed Władzami Dziekańskimi oraz aktywnie współpracują na rzecz środowiska akademickiego. Przedstawiciele samorządu studenckiego podczas wizytacji pozytywnie wypowiadali się na temat współpracy z Władzami Uczelni oraz wskazali, że przebiega ona bardzo korzystnie – w ich opinii mogą zawsze liczyć na wsparcie Władz Dziekańskich w ramach realizowanych inicjatyw i działań. Sejmik Wydziałowy ma swoich przedstawicieli w gremiach na poziomie wydziałowym (m.in. Rada Wydziału, Komisja ds. Kształcenia i inne) oraz uczelnianym. Działalność samorządu studenckiego poza wspomnianym wcześniej otwartym podejściem Władz Dziekańskich wspierana jest finansowo oraz organizacyjnie między innymi poprzez udostępnienie pomieszczenia dla działań samorządu. Przykładem bardzo dobrej współpracy Władz Wydziału z samorządem jest wspólne podjęcie działań w celu stworzenia strefy studenta, która powstała w budynku Wydziału.

System wsparcia na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo ewaluowany jest zarówno w sposób formalny, jak i nieformalny. Formalną formą ewaluacji są przeprowadzane ankiety i badania związane z jakością prowadzonych zajęć oraz tzw. "ankiety Uczelni" w ramach której studenci mają możliwość oceny wielu elementów funkcjonującego wsparcia - między innymi infrastruktury, bazy dydaktycznej, obsługi dziekanatu i administracji, zaplecza bibliotecznego i innych. Wyniki badań są publikowane na stronie internetowej Uczelni dedykowanej zagadnieniom dotyczącym jakości kształcenia i są dostępne dla wszystkich. Ewaluacja przebiega również w sposób nieformalny ze względu na specyfikę kierunku i małą liczbę osób studiujących - zarówno Władze Wydziału, jak i pracownicy stale wymieniają się spostrzeżeniami, opiniami i uwagami podczas rozmów i spotkań. Ewaluacja systemu wsparcia studentów przynosi efekty i stanowi podstawę do wprowadzania działań doskonalących, czego przykładem jest między innymi stworzenie strefy studenckiej czy wprowadzenie zmian w programie studiów na wniosek studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo studenci mają zapewnione wsparcie adekwatne do specyfiki programu oraz liczebności studentów. Metody wsparcia są zróżnicowane i – co wyrazili studenci podczas spotkania z ZO PKA - odpowiadają na ich indywidualne potrzeby oraz oczekiwania. Studenci mają zapewnioną możliwość rozwoju naukowego i udziału w aktywności naukowo-badawczej, jak również wsparcie w wejściu na rynek pracy. System wsparcia uwzględnia także mechanizmy motywujące i gratyfikujące dla studentów wyróżniających się wynikami w nauce. Na kierunku funkcjonuje zarówno dobrze działający system zgłaszania skarg i wniosków, jak również podejmowane są działania zapewniające bezpieczeństwo studentów oraz zapobiegające sytuacjom o znamionach mobbingowych. Pracownicy administracyjni zapewniają studentom należyte wsparcie. Sejmik Wydziałowego Samorządu Studenckiego współpracuje z Władzami Dziekańskimi, reprezentuje przed nimi interesy studentów oraz podejmuje działania na rzecz środowiska akademickiego, na co otrzymuje odpowiednie wsparcie organizacyjne, merytoryczne i finansowe. System wsparcia podlega wielowymiarowej ewaluacji, a jego efekty stanowią podstawę do wdrażania działań doskonalących naprawczych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

Nie sformułowano

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja o studiach na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo jest prezentowana publicznie w ramach witryn internetowych Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego (w tym w Biuletynie Informacji Publicznej), strony Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT oraz wykorzystywanych mediów społecznościowych. Poza Internetem, informacja o studiach przekazywana jest poprzez materiały zamieszczane w gablotach i na tablicach na terenie Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa. Zakres informacji określa się jako kompletny i zgodny z potrzebami interesariuszy. Witryny umożliwiają dostosowanie wyglądu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, jak również wykorzystują technologię pozwalającą na nieskrępowany dostęp do zasobów niezależnie od dnia i pory. Dokumentacja i informacje zawarte w ramach publicznego dostępu do informacji, zawierają między innymi cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz

jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. Wśród informacji o studiach zawarte są również informacje dotyczące wsparcia merytorycznego i technicznego w zakresie kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w ramach prowadzonego portalu ZUT E-Learning.

Za aktualizację i weryfikację treści odpowiadają Władze Dziekańskie wraz z Kierownikiem Dziekanatu pełniącym również funkcję administratora strony internetowej. Jakość i aktualność treści weryfikowana jest przez pracowników Dziekanatu, a w przypadku chęci aktualizacji bądź umieszczenia materiałów są one umieszczane przez administratora po zatwierdzeniu przez Dziekana. Na poziomie uczelnianym dostęp do informacji o studiach jest moderowany przez administratorów stron wchodzących w skład domeny Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego. Informacja o studiach przekazywana jest również wewnętrznymi kanałami zarówno poprzez system e-Dziekanat, jak również w ramach platformy MS Teams. Poza bieżącą ewaluacją udostępnianych informacji, Władze Dziekańskie w ramach spotkań i rozmów weryfikują zadowolenie interesariuszy dostępu do informacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System informacji o kierunku uprawa winorośli i winiarstwo zapewniany jest przez dedykowane strony internetowe Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego oraz Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT, media społecznościowe oraz materiały prezentowane w budynku Wydziału. Materiały on-line prezentowane są z wykorzystaniem nowoczesnych technologii i są kompletne oraz aktualne. Kanały przekazywania informacji o studiach zapewniają komfortowe i bezproblemowe ich wykorzystywanie. Prezentowane materiały są systematycznie aktualizowane i weryfikowane przez pracowników Uczelni oraz Władze Dziekańskie. Jakość systemu udostępniania informacji o kierunku podlega stałej ocenie zarówno poprzez wewnętrzne przeglądy, jak i opinie otrzymywane od zainteresowanych stron. Wyniki prowadzonego monitoringu są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o wizytowanym kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

Nie sformułowano

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Polityka jakości w Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym (ZUT) funkcjonuje w oparciu o ujednolicony wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia (WSZJK). Funkcjonuje on w oparciu o Statut ZUT (uchwała Senatu U.ZUT.194.2021) oraz zarządzenia Rektora nr 164 z dnia 14 października 2020 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (Z.ZUT.164.2020) oraz nr 125 z dnia 14 października 2021 r. w sprawie podstaw funkcjonowania WSZJK w ZUT w Szczecinie (Z.ZUT.125.2021). Elementem polityki jakości prowadzonej na Uczelni oraz na WKŚiR są procedury, które systematycznie są modyfikowane w oparciu o wytyczne MNiSW oraz wewnętrzne akty prawne ZUT.

Celem polityki jakości kształcenia jest przede wszystkim doskonalenie oferty dydaktycznej i jakości kształcenia poprzez monitorowanie realizacji efektów uczenia się, ocenę i analizę procesu kształcenia, ocenę warunków socjalnych oferowanych studentom, ocenę dostępności informacji na temat realizacji kształcenia, ocenę mobilności studentów i nauczycieli akademickich, a także analizę opinii studentów i absolwentów Uczelni o jakości kształcenia i opinii pracodawców o absolwentach.

W Uczelni osobą odpowiedzialną za organizację i nadzór nad realizacją procesu kształcenia oraz za jakość kształcenia jest Rektor. Nadzór nad funkcjonowaniem systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa sprawuje Dziekan. Rektor powołuje Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia oraz Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia (UKJK). Zakres kompetencji oraz odpowiedzialność organów i osób decyzyjnych w systemie jakości kształcenia reguluje zarządzenie Rektora z dnia 24 listopada 2020 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu uczelnianej i wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia (Z.ZUT.194.2020). Dodatkowym organem sprawującym nadzór merytoryczny w ZUT jest Rada ds. Kształcenia, w której skład wchodzi m.in. Prorektor ds. kształcenia, prodziekani wszystkich wydziałów ZUT oraz przedstawiciel studentów.

W Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT za prawidłowe funkcjonowanie WSZJK odpowiada Dziekan, który powołuje Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia (WKJK), w skład której wchodzi m.in.: Pełnomocnik Dziekana ds. jakości kształcenia, Pełnomocnik ds. ankietyzacji, przedstawiciel studentów oraz nauczyciele będący przedstawicielami jednostek wydziałowych koordynujących współpracę z komisjami programowymi kierunków studiów. Aktualnie w skład Komisji wchodzi 14 osób. Taki skład WKJK pozwala na dobrą współpracę z radami programowymi i możliwość szybkiej reakcji poprzez dyskusowanie o istotnych sprawach na Kolegium Dziekańskim. Aktualny skład WKJK powołany zarządzeniem Dziekana Wydziału jak i zadania oraz zakres działalności WKJK zamieszczone są na stronie Wydziału. Ponadto na poziomie Wydziału Dziekan powołuje Kolegium Opiniodawczo-Doradcze, Koordynatora ECTS, Pełnomocnika Dziekana ds. dydaktycznej współpracy międzynarodowej, Pełnomocnika Dziekana ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, Pełnomocnika Dziekana ds. informatyzacji i Pełnomocnika Dziekana ds. ds. promocji Wydziału.

Z funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na WKŚiR opracowywane jest przez WKJK coroczne sprawozdanie, składane do Prorektora ds. kształcenia, które jest omawiane i zatwierdzane na posiedzeniu Kolegium Wydziału. Na podstawie przeprowadzonej przez UKJK analizy sprawozdań złożonych przez wszystkie WKJK ZUT, dokonywana jest ocena funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia na poszczególnych wydziałach ZUT. Na tej podstawie opracowywany

jest plan dalszych działań projakościowych z zaleceniem wdrożenia go na wydziałach ZUT. Dodatkowo na Wydziale corocznie przeprowadzana jest, wśród różnych interesariuszy (studenci, pracownicy administracyjni i nauczyciele), ankieta oceny funkcjonowania WSZJK, której wyniki opracowuje i analizuje WKJK, a następnie, wraz ze wnioskami przekazuje do analizy do Kolegium Dziekańskiego.

Nadzór merytoryczny, administracyjny i organizacyjny nad funkcjonowaniem kierunku uprawa winorośli i winiarstwo sprawują Dziekan oraz Prodzikan ds. studenckich i kształcenia, którzy, wraz z Komisją Programową kierunku (KP), pełnią kontrolę nad opracowaniem i doskonaleniem programów studiów. Dziekan i Prodzikan współpracują w tym zakresie z WKJK. Do kompetencji KP kierunku uprawa winorośli i winiarstwo należy m.in. opracowanie zmian w programach studiów, okresowe przeglądy programów i sylabusów zajęć, ocena wniosków i uzasadnień związanych ze zmianą programu studiów, analiza wydziałowych rocznych sprawozdań z oceny osiągania efektów uczenia się, ocena bazy dydaktycznej i materialnej wykorzystywanej w realizacji kształcenia, analiza jakości i sprawności osiągania efektów uczenia się przypisanych do procesu dyplomowania, zatwierdzanie pod względem merytorycznym tematów prac dyplomowych.

Zasady dotyczące projektowania nowych programów studiów pierwszego i drugiego stopnia, jak również dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów są określone w U.ZUT.96.2019 z późn. zm., U.ZUT.66.2019 z późn. zm). Szczegółowy sposób postępowania został także opisany w procedurach określonych w zarządzeniach Rektora ZUT.

Coroczne uchwały Senatu regulują zasady rekrutacji na wszystkie kierunki studiów, które są prowadzone w ZUT, w tym na kierunek uprawa winorośli i winiarstwo. W uchwałach Senatu zostały precyzyjnie określone warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

W ZUT zarządzeniem z dnia 16 listopada 2023 r. przyjęto procedurę „Okresowy przegląd oraz zatwierdzanie zmian w programach studiów”. Na kierunku za realizację tej procedury odpowiedzialna jest Komisja Programowa kierunku, która powinna dokonywać przeglądu programu co najmniej raz w roku. W Raporcie samooceny szczegółowo opisano kryteria weryfikacji programu studiów. Opisano także procedurę prezentacji wyników ewaluacji programu studiów jak również wprowadzania zmian w programie. Wszelkie zmiany w programach studiów na wniosek KP opiniuje kolegium opiniodawczo-doradcze przy Dziekanie oraz Komisja ds. jakości kształcenia. Zgodnie z obowiązującymi na Uczelni procedurami cała dokumentacja przesyłana jest do Działu Kształcenia ZUT celem dalszego procedowania. Ostateczne zmiany zatwierdzane są przez Senat ZUT odpowiednią uchwałą. W szczególnym przypadku zmiany w programie studiów muszą być wprowadzane jako działania naprawcze po ocenie programowej, celem wdrożenia rekomendacji i zaleceń PKA.

Dokonane zmiany w programach studiów na kierunku UWiW wynikały z potrzeby dostosowania kształcenia do oczekiwań studentów, pracowników, otoczenia gospodarczego. Przykładowo w r.a. 2018/2019 dokonano zmian liczby godzin zajęć dydaktycznych oraz zmian w sylabusach zajęć uzupełniając skład osób współprowadzących zajęcia. Z kolei w r.a. 2022/2023 wprowadzono zmiany w programie studiów (które opisano w kryterium 2 raportu), których celem było uatrakcyjnienie programu studiów. Wówczas także zwiększono liczbę ECTS przyporządkowaną językom obcym.

Przy projektowaniu i modyfikowaniu programu studiów uwzględnia się sposób prowadzenia zajęć dydaktycznych, w tym wykorzystuje się nowoczesne metody dydaktyczne także w oparciu o najnowsze technologie informacyjno-komunikacyjne, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość. Przykładowo nowe narzędzia komunikacji i techniki (Office 365, szczególnie MS Teams, praca

z dokumentami w chmurze) stosowane są podczas wykonywania prac studenckich (np. sprawozdań, prac domowych, projektów, prac dyplomowych) oraz konsultacji.

Kształcenie na kierunku UWiW jest monitorowane w każdym roku akademickim. Systematyczna ocena programów studiów dokonywana przez WSZJK stanowi jeden z elementów monitorowania jakości prowadzenia zajęć i stopnia satysfakcji studentów z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się poprzez hospitację zajęć oraz anonimowy system ankiet oceniających zajęcia wypełnianych przez studentów, z końcem semestru. Zgodnie z procedurami funkcjonującymi na ZUT monitoruje się wszystkie aspekty kształcenia. Efektem tych prac są opracowane corocznie raporty z funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na WKŚiR. Raporty te są zamieszczane na stronie internetowej Uczelni, dodatkowo ostatni raport analizujący jakość kształcenia w r.a. 2023/2024, który jeszcze nie został zamieszczony na stronie, został udostępniony zespołowi oceniającemu PKA. Zespół oceniający PKA szczegółowo zapoznał się z raportami z trzech ostatnich lat. Raporty te zawierają ocenę konstrukcji programów studiów, koncepcji, celów kształcenia i efektów uczenia się, ocenę realizacji programów studiów, ocenę rekrutacji na studia, osiągania przez studentów efektów uczenia się, zaliczenia toku studiów wraz z dyplomowaniem, ocenę kadry realizującej zajęcia na studiach, ocenę infrastruktury, zasobów edukacyjnych, warunków prowadzenia zajęć, ocenę współpracy z interesariuszami w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programów studiów, ocenę warunków i sposobu podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia, ocenę wsparcia studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia, ocenę dostępności informacji na temat warunków i realizacji kształcenia oraz osiągniętych rezultatów oraz ocenę funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, projektowania, monitorowania, zatwierdzania, przeglądu i doskonalenia programów studiów. Należy zauważyć, że kryteria oceny wykorzystywane na ZUT są zbieżne z kryteriami oceny prowadzonej przez PKA. Generalnie większość kryteriów jakości kształcenia została ewaluowana bardzo rzetelnie, co powodowało jednoznacznie i prawidłowo wyciągane wnioski z przeprowadzonych ocen. Przykładowo wyróżniająco przeprowadza się proces hospitacji zajęć dydaktycznych. Sporządzany jest roczny plan hospitacji. Same hospitacje prowadzone są przez zespół składający się z trzech osób. Wynikiem pracy tego zespołu jest protokół, a ogląd tych protokołów wskazuje na rzetelną i rzeczową ocenę zajęć. Na kierunku prowadzi się także ankietyzację zajęć dydaktycznych, co przy bardzo małej liczbie studentów na roku powoduje, że same opinie studentów są zachowawcze i tą drogą trudno uzyskać miarodajne analizy. Z procesu ankietyzacji także sporządzane są osobne raporty, przy czym w tych raportach omawia się proces ankietyzacji dla całego Wydziału, a więc nie można ocenić stopnia zadowolenia studentów z ocenianego kierunku. Do oceny kierunkowych efektów uczenia się wykorzystywane są również ankiety monitorowania kariery zawodowej absolwenta studiów wyższych ZUT oraz ankiety pracodawcy. Ankiety absolwenta pozwalają zweryfikować przydatność na rynku pracy efektów uczenia się zdobytych przez studenta w postaci wiedzy i umiejętności praktycznych. Ankieta pracodawcy może być dobrym źródłem informacji o kwalifikacjach i umiejętnościach absolwentów kierunku, jednak w przypadku ocenianego kierunku uprawa winorośli i winiarstwo na razie nie ma takich ankiet. Ze względu na to, że raporty z funkcjonowania WSZJK są zamieszczone na stronie internetowej Uczelni nie ma potrzeby omawiać szczegółowo wszystkich wyników. Natomiast warto przeanalizować te aspekty kształcenia, w których zespół oceniający PKA zauważył uchybienia omówione w kryteriach 1 i 2.

Jedną z metod monitorowania programu studiów jest analiza osiągania efektów uczenia przez studentów kierunku. Ocena efektów uczenia się osiąganych przez studentów jest przeprowadzana na zakończenie każdego semestru. Metody oraz kryteria oceny osiągnięcia efektów uczenia się ustalane są przez nauczyciela odpowiedzialnego za realizację przedmiotu i umieszczane w sylabusie przedmiotu. Oceny osiągnięć przedmiotowych efektów uczenia się przez studentów dokonuje nauczyciel prowadzący daną formę zajęć na podstawie przeprowadzonych prac etapowych pisemnych (kolokwia, sprawozdania, projekty) lub ustnych (prezentacje multimedialne). Analiza osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się na podstawie analizy struktury ocen uzyskiwanych przez studentów z poszczególnych zajęć. Ta metodologia prowadzenia badań nie pozwala na zidentyfikowanie błędów popełnionych przy weryfikacji efektów uczenia przez nauczyciela akademickiego. Nie pozwala na stwierdzenie czy prawidłowo weryfikowane są wszystkie efekty uczenia określone dla zajęć (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), co wykazała ocena przeprowadzona przez zespół oceniający PKA.

Zespół oceniający PKA najwięcej zastrzeżeń sformułował w kryterium 1 i 2, co skutkowało obniżeniem ocen za te kryteria jakości kształcenia. Analiza dokumentów udostępnionych przez Uczelnię z funkcjonowania wewnętrznego systemu jakości kształcenia na kierunku wskazuje, że od chwili powołania kierunku niezbyt rzetelnie był oceniany program studiów, co należy do zadań Komisji Programowej kierunku. Udostępnione protokoły wskazują, że przeprowadzono weryfikację efektów uczenia się kierunku, harmonogramu realizacji programu studiów, sylabusów zajęć, jednak oceny nie były wnikliwe. Przegląd udostępnionych raportów z prac KP wskazuje, że dokonywano jedynie pobieżnej oceny, która nie pozwoliła na zidentyfikowanie popełnionych błędów w konstrukcji programu studiów. Dodatkowo niektóre z dokonanych zmian w programie studiów obowiązującym od 2022/2023 nie były zasadne, np. bardzo ważny z punktu widzenia osiągania celów kształcenia moduł zajęć *projektowanie winnic i winiarni* zamieniono na *projektowanie winnic*. Z drugiej strony pewnym usprawiedliwieniem dla prac KP jest fakt, że uruchomiony na ZUT kierunek jest kierunkiem nowatorskim w polskiej przestrzeni edukacyjnej, jest też odpowiedzią na rozwijający się kierunek działalności gospodarczej, związany w rosnącym areale upraw winorośli i coraz częstszym powstawaniem winiarni. Komisja programowa nie miała w zasadzie polskich wzorców dotyczących prowadzenia takiego kierunku na poziomie studiów pierwszego stopnia.

W procesie bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni: studenci oraz nauczyciele. Uczestniczą oni w pracach Komisji Programowej oraz Wydziałowej Komisji ds. jakości kształcenia. Wnioski dotyczące doskonalenia i realizacji programu studiów mogą być zgłaszane przez nauczycieli i studentów kierownikom jednostek i Władzom Wydziału, a także podczas posiedzeń Komisji Programowej kierunku, WKJK, Kolegium Wydziału oraz UKJK. Studenci mogą wyrażać opinię oraz zgłaszać propozycje do programu studiów poprzez ankiety dotyczące jakości kształcenia oraz poprzez swoich reprezentantów w gremiach odpowiedzialnych za opracowanie programów studiów (Komisja Programowa kierunku) i merytoryczny nadzór nad jakością kształcenia (WKJK).

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi odbywa się na różnych płaszczyznach, o czym poinformowano w kryterium 6. Ocena dokonana przez zespół oceniający PKA, a przede wszystkim spotkanie z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego wykazała, że jest to grupa, która co prawda jest angażowana w ocenę programu studiów (np. opinie nt. programu studiów, opinia praktykodawcy itd.), niemniej jednak jej potencjał nie został do końca wykorzystany, choćby do analizy

sylwetki absolwenta i modyfikacji programu studiów w kontekście potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego.

Kierunek uprawa winorośli i winiarstwo został po raz pierwszy poddany ocenie programowej przez Polską Komisję Akredytacyjną. Nie był do tej pory oceniany przez żadną inną jednostkę akredytującą.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym oraz na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT została wdrożona polityka jakości poprzez Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zgodnie z obowiązującymi przepisami wyznaczone zostały osoby i zespoły osób sprawujące nadzór nad kierunkiem uprawa winorośli i winiarstwo. W odpowiednich procedurach określono ich kompetencje i odpowiedzialność w procesie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu studiów oraz doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. Projektowanie, monitorowanie i zmiany programu studiów na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo dokonywane są na podstawie przyjętych procedur, w których uczestniczą interesariusze wewnętrzni: nauczyciele i studenci. W niektóre procedury angażowani są także przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Program studiów zatwierdza Senat Uczelni w formie uchwały. Coroczne uchwały Senatu regulują również zasady rekrutacji na wszystkie kierunki studiów prowadzonych w Uczelni, w tym na kierunek uprawa winorośli i winiarstwo. W uchwałach Senatu precyzyjnie określa się warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia. Program studiów jest systematycznie monitorowany i oceniany przez Komisję Programową kierunku oraz Wydziałową Komisję ds. jakości kształcenia. Zaprojektowane procedury w zdecydowanej większości przypadków pozwalają na uzyskanie miarodajnych ocen dotyczących programu studiów i wdrożenie odpowiednich działań naprawczych. Wyjątkiem jest procedura ocena osiągania przez studentów efektów uczenia się. Analiza prowadzonej polityki jakości na kierunku uprawa winorośli i winiarstwo wykazała jednak małą wnikliwość przeprowadzonych ocen, co skutkowało niezidentyfikowaniem błędów popełnionych w procesie kształcenia, o czym świadczą liczne rekomendacje i zalecenia zespołu oceniającego zawarte w raporcie z wizytacji dotyczące kryterium 1 i 2. Dlatego zaleca się wzmocnić kontrolę nad skutecznością działania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w zakresie analizy programu studiów i osiągania przez studentów wszystkich efektów się prowadzących do uzyskania zdefiniowanej sylwetki absolwenta kierunku uprawa winorośli i winiarstwo.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

Rekomenduje się weryfikację uczelnianej procedury oceny stopnia osiągania efektów uczenia się przez studentów.

Zalecenia

Zaleca się wzmocnić kontrolę nad skutecznością działania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w zakresie oceny i monitorowania programu kształcenia, w tym przede wszystkim podjąć działania mające usprawnić funkcjonowanie Komisji Programowej kierunku.